

नामदेवकृत

बालक्रीडा

अभंग.

माधवचंद्रोवा

यांनी

रुन्द करून,

लोक कल्याणार्थ

आपल्या छापखान्यांत छापिले.

मुंबई.

लोहारचाळ.

शके १७०४

नामदेवकृतअभंग.

वाळकीडा.

लंबोदरा तुड्या शोभे शंढा दंड करितसे खंड दुश्चिन्हाचा १
चतुर्भुज आयुधें शोभताति हातीं भक्तांला रक्षिती निरंतर २
प्रव्य रूप तुड्यें उंदिर-वदना नमन चरणा करितसे ३
नाम घेतां तुड्यें दोष जळताती कळीकाळ कांपति तुड्या नामें
चौरा-पिद्या तुड्या कृपेनें येतील मुकें वाळतील वंद घोष ५
रुणझुण पायीं वाजताती वाळें देवोनिघां भुलें मन माझे ६
भक्त-वत्सला तूं पार्वती-नंदना मरतक चरणा देवीतसें ७
नामा म्हणे आनां देईं मज स्फूर्ती वर्णितसें कीर्ती कृष्णार्जीव

१

सरस्वतीमाते घार्या मज स्फूर्ती येतां काकूलती तुज-वार्गी १
लाडकें लडिवाळ मागतसें तुज वंदीतसें रज चरणाचे २
त्वरें येऊनिघां शीरीं ठेयी हात जाईल दे भ्यांत तेन्हां माझी ३
आयुच्या वाळार्या धरिं आनां हातीं न वरीं फजिती जना-मध्यें ४
विश्वासा जो हरी त्याची वर्णवर्तनी आर्वाडचा घातीं रस माये ५
एकोनिघां स्तव इसाळींमे प्रसन्न नाम्याचा अर्थांमान मज-वार्गी ६

२

मन्हाद नारद पराशर पुंडरीक व्यास आणि वान्शीक नर्मावले १

नामदेव.

दालभ्य तो भविष्य अंबर्षी ज्ञानक ग्रन्थनिष्ठ शुक नमिये २
 रुक्मंगदा उर्जुन वसिष्ठ विश्वरूपिण केलेसे नगन तयां-लागीं ३
 टीकाकार श्रीधर बहिरंगभट चतूर करा निरंतर कृपा मज ४
 साधु सत गिहृ शिरीं देवा हान वर्णीन समस्त कृष्ण-लीला ५
 नामा भाटवीतो खेचर-चरण तयाच्या कृपेन सिद्धि जावो ६

३

देवा आदिदेवा सर्वत्रांच्या जीवा ऐक. वास्त.देवा दयानिधे १
 ब्रह्मा आणि इंद्रा वंघ सदाशिवा ऐक. वास्त.देवा दयानिधे २
 चौदा-लोकपाल कार्तिन तुझी मया ऐक. वास्त.देवा दयानिधे ३
 योगीयांचे ध्यानी आनुदुर्मी देवा ऐक. वास्त.देवा दयानिधे ४
 निर्गुण निराकार नाहीं तुज माया ऐक. कृष्ण-राया कानडिया ५
 वसुधापजन्याच्या मिथी मावरी तया ऐक. कृष्ण-राया गोजरीया ६
 नामा म्हणं तरीदारवधिनी पाया तरीचदावया स्फूर्ति चाले ७

४

क्षीर-सागरान भरसी वेंसला थांबोनि मजला भेट देई १
 गोधा-वरी जरी असगी निजला थांबोनि मजला भेट देई २
 केंदुलीच्या दिव पृजितो तुजला थांबोनि मजला भेट देई ३
 गहिवरांनी नामा याहून विदुला थांबोनि मजला भेट देई ४

५

चक्रवाक-पदनी वियोज बाहानी झाले मज प्रती तसे आतां १
 चूकलिया माय वाळकं रुडनी झाले मज प्रती तसे आतां २
 असाही असेपर्यंत

वास न देरयतां गाथी हुंवरनी झालें मजप्रती तैसें आतां ३
 जीवनावेगळे मच्छ नऊमळती झालें मजप्रती तैसें आतां ४
 नामा म्हणे मज ऐसें वाटे चिनीं करितसें खती फार वृद्धी ५

६

काय माझा आतां पहातोसी अंत येई वा धांवत देवराया १
 माझ्या जिया होय तुजथिण आकांत येई वा धांवत देवराया २
 असे जरी काम भेटुनि जाय मातें येई वा धांवत देवराया ३
 येरे येरे देवा नामा तुज वाहात येई वा धांवत देवराया ४

७

न वर्णवें वाचे जन्म मरण दुःख दावीं आतां मृग्य पांडुरंगा १
 कुतूहल केडा भाव्हीं गोपनीं वीलक दावीं आतां मृग्य पांडुरंगा २
 भोवया व्यंकटा गोपनीं सुरेरय दावीं आतां मृग्य पांडुरंगा ३
 कमळाऽकार नेत्र संद्र नामिक दावीं आतां मृग्य पांडुरंगा ४
 कर्णीचीं कुंदुळें न वर्णवे दाटेक दावीं आतां मृग्य पांडुरंगा ५
 अधर आरक्त दंत चंद्राऽधिक दावीं आतां मृग्य पांडुरंगा ६
 विष्णुदास नामा तुझेंचि वालक दावीं आतां मृग्य पांडुरंगा ७

८

बाहु-बळें तृयां कादिलें अमृत देवीं वा नो हात शिरावरी १
 जननी माझी जेव्हां ज्याकडे पाहत देवीं वा नो हात शिरावरी २
 देवां येसवोनी मध्येतें वाढान देवीं वा नो हात शिरावरी ३
 दर्शनाच्या सागर उपमन्वुसी देत देवीं वा नो हात शिरावरी ४

घेडुनियां चक्र परिशिती रक्षित देवीं वा तो हात शिरा-वरी ५
 कयटाळिलें जेव्हां धुवागी वनांत देवीं वा तो हात शिरा-वरी ६
 विदुराच्या घरीं कणिया भक्षित देवीं वा तो हात शिरा-वरी
 चिरंजीव करुनीया नगरीनें देत देवीं वा तो हात शिरा-वरी ८
 नामा म्हणे युद्धीं गक्षियेना पार्य देवीं वा तो हात शिरा-वरी ९

१

रुण-डरुण रुण-डरुण वाजनाती चाळ देवीं तीं पाउळें दयानिधे १
 जनक-श्रुतदेव यांच्या घरां गंठे देवीं तीं पाउळें दयानिधे २
 धरियेठे नक्रं तेंव्हां जे धांचळें देवीं तीं पाउळें दयानिधे ३
 वरुच-हरणीं द्रौपदीनें जे चिंनळे देवीं तीं पाउळें दयानिधे ४
 देवोभियां ज्यानें कौम्य मिहाळें देवीं तीं पाउळें दयानिधे ५
 धर्म आणि भीष्म विदुरा अदिक धाळे देवीं तीं पाउळें दयानिधे ६
 सैवरासि जातां शिळे उद्धरिलें देवीं तीं पाउळें दयानिधे ७
 नामा म्हणे ज्यानें बळीनें पूजिलें देवीं तीं पाउळें दयानिधे ८

१०

अडग्वळीनी पडरी घावून नकां जोडा धांचत दुडदुडा येई आतां १
 बैसावया-सादी घेऊं नकां घोडा धांचत दुडदुडा येई आतां २
 पोजना बैसरी येथें घेई वीडा धांचत दुडदुडा येई आतां ३
 बाहुवळें वादीला देवांच्या जो ग्यांदा धांचत दुडदुडा येई आतां ४
 नामा म्हणे मारवी लक्ष्मीचा वृडा धांचत दुडदुडा येई आतां ५

११

येरे येरे देवा देईन तुम्हा पेडा त्याला बाहे वेडा नामदेव १
 ज्याचे पार्थी असे बिरुदाचा तोंडा त्याला बाहे वेडा नामदेव २
 जन पुसं सुरवी रघुमार्दचा जोडा त्याला बाहे वेडा नामदेव ३
 यावयासी येथे आळस तुम्ही सोडा घेडन इडा-पीडा नामा म्हणे

१२

युगा ऐसें पळ तुज-वीण जाय पाहातोसी काय अंत माझा १
 कांसळ हृदय तुझे पंदरीच्या राया कठीण सरवया कैसें केलें २
 विचारिलें चिनीं दुर्लभ हरि-हरा केसा जाऊं घरा रंकाचिया ३
 अंगीकारवरी अक्षरांची मान नोहे हें उचित देखराया ४
 मार्ग जेजें आळी केली वासुदेवा उदाग केसावा पुरविली ५
 नुपेशेसी चिनीं ऐसा हा परवंगा दिसोनी निगवा झाली आत
 वांचोनियां दुःख भांगावे रे आतां प्राणार्सा मुक्तां तेंचि मळें
 वर्णिनां तो नामा झाला समाधिस्थ जाहलें विदीत पांडुरंगा ८

१३

स्वरं धांचोनियां आळामें गाविंद सावध सावध नामदेवा १
 रुसलासे नामा देवार्सा न वोलें करं कुर्वाळिलें वदन तेंकां २
 समजावोनि देवें धरिला पांदासीं वोल रे मजसीं नाम देवा ३
 नामा म्हणे देवा उसीर कां केला किंवा माझा आला तुला राग

१४

वेळो-वेळां नूला बाहे वेडा भक्त राहो नेदी निवांत क्षण-भरी १
 मार्गे बहुतानी केले रे प्रबंध पाहोनियां छंटा वेडावळी २

माथां देवी हान विज्वाच्या जो बाप वणिं रे प्रताप नामदेवा ३

१५.

करील जो प्रथम संगेल जो कथा श्रवण करितां उद्धरती १
कथा-भार्गारथीं स्नान जे करीती त्याचे उद्धरती पूर्वज ते २
भार्गारथी-स्नाना श्रम लागे फार करावे एकाग्र मन येथें ३
नामा म्हणें ऐसें बोलें भागवत श्रीगुरुक सांगत परिदीर्घा ४

१६.

पायी जें अभक्त दैत्य ते मानले धरणीसी झालें वांझे त्यांचें १
दिधलासे त्रास ऋषी-मुनीं-सर्वा न वृजिती देवा कोणही तेदां २
गाह्येले यज्ञ मोडिलीं कीर्तनें पळाले ब्राम्हण दैत्या-प्रेणे ३
कस-रूपी पृथ्वी ब्रम्ह्या-पामीं जाय नेत्रां वाहे तोयें सांगतसे ४
बुडवीला धर्म अधर्म झाला फार सोसवेना भार मज आतां ५
ब्रम्हा इंद्र आणि वरांवरी शिव चालियेले सर्व क्षीराधिर्मां ६
नामा म्हणें आतां कार्त्तिकील स्तुती सावधान-चिनीं परासावे ७

१७.

वारुदेवा नृषीकेशा माधवा मधुसूदना
करिताती स्तवना पुरुष सूक्ते. १
पद्मनाभा त्रि-लोके-शा वामना जलशाई
आम्हा कोणही नाहीं तूज-वीण २
जनादन हरि श्रीवत्स गरुड-ध्वजा
पाव अधोक्षजा आतां आम्हां ३

अभंग.

७

वराहा पुंडरीका नरसिंहा नरांतका	
वैकुण्ठ-नाथका देवराया	४
अच्युता शाश्वता अनंता अव्यया	
कृपेच्या अभया देई आम्हां	५
नारायणा-ध्यक्षा कैठभ भजना	
करीं रे मर्दना दुष्टांचिया	६
चक्र-गदा-शंख-पाणी नरो-त्तमा	
पाव पुरुषोत्तमा दासा तुझ्या	७
गमा हयग्रीवा भीमा रौद्रोद्भवा	
आश्रय भूतां-सर्वा तुझा असे	८
श्रीधरा श्रीपति चतुर्वादी मेघदयामा	
लेकुंरे तुझीं आम्हां पायस्वरें	९
नामा म्हणे ऐसं करितां स्तवन	
तोषळा भगवान क्षीरा-ब्धींत	१०

१८

आकाश-वार्णा ह्योय सांगे सकळांसी	
तळमळ मानसीं करूं नका	१
देवकीच्या गर्भा येईल भगवान	
रक्षील ब्राम्हण गाईं भक्त	२
उतरील भार मारील देत्यांसी	
आनंद सर्वांसी करील तो	३

नामदेव.

रोहिणीचे उदरीं शेष-बळीमद्
यादव समग्र व्हारे तुम्ही ४
ऐकांनीयां ऐसें आनंद मानसीं
येती स्वस्थळीसीं नामा म्हणे ५

११

शंषा-प्रति बोले लक्ष्मीचा वर
चला अवतार घेऊं आतां १
पृथ्वी-यरी देख माजने तं फार
गाहाणें सारवर सांगूं आले २
शंष म्हणे मज श्रम झाले फार
या-लागीं अवतार मी न घेची ३
राम-अवतारीं मी झालों लक्ष्मण
सेविलें अरण्य तुम्हां-सवें ४
चोंदा वर्षे-वरी कैलें उयोपण
जाणतां आपण प्रत्यक्ष हें ५
नामा म्हणे ऐसें वदे धरणी-धर
हांसांनी श्रीधर काय बोले ६

२०

पूर्वीं तूं अनुज झालासी कनिष्ठ
सोसियेले कष्ट मज-सवें १
आतां तूं वडील होई गा सर्वज्ञा

अभंग.

१

पाळीन मी आज्ञा तुझी बोर	२
देवकी-उदरीं राहावें जावोनीं	
मायेसीं मागूनीं पाठवितां	३
योग-माया तूज काढील तेथून	
यालील नेऊन गोकुळासीं	४
लक्ष्मीसीं सांगे तेव्हा तृषीकेरीं	
केंडिण्य-पुरासीं जावें तुम्ही	५
नामा म्हणे ऐसा करूनी विचार	
ध्यावया अवतार सिद्ध असे	६

२१

वसुदेवा देत देवकी बहीण	
लग्ना-मध्ये विघ्न झालें एका	१
आकाशाची वाणी सांगतसे कंसा	
मानी हा परंवसा बोलण्याचा	२
आठवा जो पुत्र वधील तुजसी	
ऐकांनीं मानसीं क्रोधावला	३
घेउनियां गवडू माराया धांवला	
हात तो धरिला वसुदेवें	४
देईन मी पुत्र सत्य माझे मानीं	
वेंचा बंदी-खानीं दत्ता सांगे	५
पुण्य सरावया वेतें देवक्रुपी	

नामदेव.

वधीं वाळकांसी ठेऊं नको	६
होनांची प्रसूत नेवोनियां देत	
साहाही मारित दुरा-चारी	७
धन्य त्याचें ज्ञान न करीच शोक	
वधीनां वाळक नामा म्हणे	८

२२

सातवा जो गर्भ योग-माया नेत	
आश्चर्य करीत मना मार्जा	१
रोहिणी-उदरीं नेवोनी घातला	
नकळे कोणाला देवा-वीण	२
कंसाच्या ऋणें यादव पळाले	
ब्राम्हण राहीलें अरण्यांत	३
नाहीं कोण्हा सुरव तळमळ मानसीं	
वधील दुष्टासी कोण आनां	४
विश्वाचा जो आत्मा कळलें तयाला	
रावितसे लीळा संप्रुतीची	५
अहर्निशीं सुरव पात्काचे मानसीं	
स्थापील धर्मासी नामा म्हणे	६

२३

देवकीचें तेज दिसे जसा सूर्य	
कंसाचें हृदय जळतमे	१
हरणें पळती देवोनियां व्याघ्र	

कांपे थरथर तथा-परी	२
अज्या-सर्प-न्यायें कीठक भ्रमर दिसती नारी-नर कृष्ण-रूप	३
जैवितां बोलतां सेजेसीं तो निजे	
आला आला मज मारावया	४
नासील हा आतां देव्याचें तें बंड फाटलिसे गांड तेव्हां त्याची	५
नामा म्हणे भयें लागलेंसे ध्यान चरा-चरीं कृष्ण दीसतसे	६

२४

विमानाची दाटी अंतरिक्ष देव करिताती सर्व गर्भस्तुती	१
सत्रा-अक्षरांत असे तुझी मूर्ती यज्ञे-शा तुजप्रती नमो नमो	२
साजणें भांडुती नवजणी स्थापिती न कळे कोणाप्रती अंत तुझा	३
अठराजण तुझी वर्णिताति कीर्ती गुणा-नीना श्रीयती नमो तुज	४
चौघांजणा तुझा न कळेची पार	

१ यज्ञकांडांत जे १० अक्षरांचे पांच मंत्र सांगितले आहेत त्यांत श्रीनारायणाम्, निर्णे आदि, २ साहायारत्रं, ३ श्रवण, कीर्तन, नामस्मरण, पादसेवन, आर्चन, वंदन, दास्य, सख्य, आत्मनिवेदन, अज्ञानविकथापत्ती, ४ अष्टादशपुराणें, ५ चतुर्वेद, ऋग्वेद, यजुर्वेद, सामवेद, आणि अथर्वणवेद सास-

अमसी वारं-वार आम्हां-साठीं	५
अळ्यांसी सहस्र वर्णितार्ता तुज	
ब्रह्मांडाचें बीज तूज नमो	६
जन्य मरणाचें नाहीं तया भय	
आठविती पाय तुझे जेकां	७
नवजणी तुझ्या पायीं लोळताती	
परब्रह्म मूर्ती तूज नमो	८
नामा म्हणे ऐसी करिताती स्तुती	
पुष्ये वाहुनि जाती स्व स्थळासीं	९

२५.

मयूरादि पक्षी नृत्य करीताती	
नद्या वाहताती दोहीं थडीं	१
भूमीवरी मंदं केशर कस्तुरी	
आनंद अंतरीं सकळांच्या	२
विमानाची दाटी सरवर येनी	
गंधर्व गाताती सप्त-स्वरें	३
मंदं मंदं मंघ गर्जना करीती	
बाघें वाजताती नाना-परी	४
नामा म्हणे स्वर्गीं नगारे वाजती	

१ नवनिधी, (महापद्म. पद्म, शंख, मकर, कछप, मुकुंद, कुंड, नील, तर्क,
सा नवनिधी.

अप्सरा नाचती आनंदानें

५

२६

दशरथें मारीला तोंचिं होता मास

वर्षा ऋतुवास कृष्ण-पक्ष

१

वसुनाम तिथी बुधवार असे

शुक सांगतसे परीक्षिती

२

रोहिणी नक्षत्र दोन प्रहर रात्र

माया घाती अरु रक्षपाळां

३

नव ग्रह अनुकूल सर्वांचें जें मूळ

वररुदेव-कपाळ धन्य धन्य

४

जयाचा हा वंश तयासी आनंद

माझ्या कुळीं गोविंद अवतरला

५

अयोनी-संपन्न नोहे कांहीं श्री

नाम-याचा स्वामी प्रगटला

६

२७

कोटीशा आदित्य गोठे एके ठायीं

तेजें दिशा दाटी उजळल्या

१

घाबरा होवोनी वररुदेव याहे

हृदयीं आश्चर्य करीनसे

२

मुगुटावरी रत्नें नक्षत्रांचा मेळा

१ दशरथानें श्रावणास मारिलें आहे तेव्हां तो मास म्हणजे श्रावण महिना,
२ वररु-म्हणजे भाठ तेव्हां अश्विनी.

पाळीं शोणे टीळा केशराचा	३
व्यंकटा षुकुटी कमळाऽकार नेत्र	
नासिक विचित्र शक-चुंचू	४
विद्युल्लते-परि झळकती कुंडले	
अधर कोवळे अरुणोदय	५
कंबुग्रीव-कंठ हृदयीं वस-लांछन	
ब्रम्हयासी सीण नकळ अंत	६
चतु-र्भुज शंख चक्र गदा पद्म	
चिमणा मंघ-श्याम वर्ण ज्याचा	७
कोस्तुभ निर्मळ वैजयंती माळा	
कासे सोन सळा हाटक-वर्ण	८
रुण झुण रुण झुण बाजनाती वाळे	
आरक्त वर्जुळ नर्गीं शोभा	९
ध्वज कजाऽकुश जैसीं रांतोत्यळें	
नामा म्हणे डोळे दीपनाती	१०

२८

अयुत गाई ब्राह्मणासीं सोडी संकल्प मानसीं	१
वाळखिलें तुज आसां कळलासी मज	२
धर्म स्थापावया येथें येसी देव-राया	३
आलिंगितां दोहीं-बाहीं नामा म्हणे डोई पायीं	४

२९

१ धनुष्यासारखा, २ अरुणोदयाच्या रंगाच्या असा, ३ रांसासारखी मानवगळा, ४ रुव पांढरा, ५ लालकपडे.

अभंग.

१५.

सोडा सोडा मिठी लपवा लपवा जग-जेठी	१
झणी कंसासी कळेल माझ्या बाळासी मारील	२
वसूदेवा चिंता मनीं तेज न माय गगनीं	३
नामा म्हणे आलें हसें देव तेव्हां सांगतसे	४

३०

नंदाच्या घराला मज नेई गोकुळाला	१
माया उपजली तेथें ठेवी मज आणा तीते	२
म्हणारी रक्षयाळ ते म्यां मोहिले सकळ	३
आच्छादित रूप नामा म्हणे माझा बाप	४

३१

उचलिला कमळा-पती पायिंचीं बंधनें गळती	१
त्रैलोक्यांत जो न माय त्यासी बंधन करीलकाय	२
कवाडें तीं उघडती देवतांचि देवाप्रती	३
मंद मंद पडे पाउस शिरीं छाया करी शेष	४
पुर चालला अन्वाट त्यासि लाविला अंगुष्ठ	५
त्वरें आला नंदा-घरीं निद्रिस्थ त्या नर नारी	६
ठेवी तेथें कृष्णाजीला माया घेउनी निघाला	७
रडे माया करी आकांत नामा म्हणे ठठवी दूत	८

३२

पूर्ण-ब्रम्ह मानी कंसाच्या भयासीं	
वाटेल मानसीं कोणाचिया	१
इच्छामात्रें करी सृष्टीचा प्रळय	

त्यासीं असे षय कवणाचें	२
नंदाचें रूढत झालें अगणित	
म्हणोनी षगवंत आला तेथें	३
सर्वा होय सुरव तरतील लोक	
नामा म्हणे शुक सांगतसे	४

३३

नातडिनें जाती कंसा सेवक सांगती	१
उपजला वैरी त्यासी तूरे त्वरं मारीं	२
त्वरं धांव घाली पाहे कन्या उपजली	३
ज्याचा धाक तुज नव्हे कन्या घावी मज	४
मारायासीं रवडू घाली हातिची निष्टुनियां गेली	५
तुजलागीं वर्धा उपजला मज आधीं	६
सांगे ब्रम्ह-ज्ञान देवकीचें समाधान	७
नामा म्हणे तयेंवेळीं त्यांचीं बंधनें काढिलीं	८

३४

बोलावांनी अवर्धायांतें कंस पाहे विचारांतें	१
कोण्टी एकरे बोलती आम्हा ठावी देव-वर्ती	२
जेथें पुराण कीर्तन ब्राम्हणादि करिती यज्ञ	३
तेथें असे नारायण वधूं तयासी जाउन	४
वैरी सहजची मरेल ऐसे बोलताती बोल	५
कंसा मानवले जाण करा मजसाठी यत्न	६

नामयाचा छंद नंद करितो आनंद

७

३५

रुक म्हणे राया ऐक परिक्षिती

श्रवण करितां तृप्ती नाही तुज

१

माया जातां मथुरे सावध निद्रिस्थ

देखील भगवंत येशोदनें

२

अनंत ब्रह्मांडें उदरीं न कळे कोणाला

वाजविती थाळा जन्म-कार्ळां

३

यज्ञ-भोक्ता कृष्ण त्यासी देती बोळा

ध्यानीं ध्याय भोळा सदा-शिव

४

गौळणी बाहेती नंदालागीं तेव्हां

पुत्र-सुरव पाहा नामा म्हणे

५

३६

विश्वाचा जो बाप हातीं ज्याच्यासूत्र

म्हणवितो पुत्र नंदर्जाचा

१

तीर्थें ज्याच्या चरणीं करितानी न्हाणी

येशोदा जननी म्हणनाती

२

वेदावला शेष सिंगले वेद चारी

भिजे मांडि-वरी येशोदेच्या

३

शरणागता देत क्षीर सिंधू दान

चोखीतसे स्तन आवडीनें	४
त्रैलोक्याचा राजा वरुण काय रंक	
ऐकायें जातक नामा म्हणे	५

३७

करुनियां स्नान वस्त्रें घेतलीं नूतन	१
पाचारा ग्राम्हण शृंगारायें देवसदन	२
बाहा बाहा दश-ग्रंथा त्यांसि सांगा आणा पोथी	३
खरें बाहारे ज्योतिषी नंद करी ज्यानकारी	४
केले देवन-आर्चन द्विज सांगती तर्पण	५
फार त्याला झालें सख पाहे कृष्णाजीचें मुख	६
करी पुण्याह वाचन नामा म्हणे आनंदान	७

३८

आला जगदो-द्वार त्याचें भरलें पांडार	१
सुशोभित दिसे मही दान लक्ष दिधल्या गाई	२
निळ नांदूळ पर्यंत द्रव्यें बांटी अगणीत	३
एक जाती एक येनी योडें उचलितां कुंथती	४
आटनेयें वर्णितार्ती नामा म्हणे ज्याची कीर्ती	५

३९

तुतारे भोंबारे वाजंत्री वाजती	
अप्सरा नाचती थय-थयां	१
झण झणा-झण झणा झांजा गर्जताती	
नोबदा वाजती धो धो धो धो	२

रुक्मिणी येती विमानाची दाढी	
करिती पुष्प-वृष्टी देवावरी	३
नारद तुंबर गंधर्व किन्नर	
गाती सप्तस्वर सर्व तेव्हां	४
कीर्तनाचा घोष नामाचा गजर	
मृदंग रुक्मिणी वाजताती	५
केशराचा टीळा लावीतसे षाळा	
घाली पुष्प-माळा द्विजां-कंठीं	६
घरो-घरीं नंद धाडी शर्करेरी	
वस्त्रें सुहृदांसी नामा म्हणे	७

४०

ब्राम्हण आशीर्वाद देती नंदा पुसोनी नीघती	१
चला चला म्हणती लोक पाहूं नंदाचें बालक	२
नर नारी अळंकार शृंगारिलें हो नगर	३
दैन्य दारिद्र्य अपेश पळती मालुनियां त्रास	४
आणितानी वाळव्हेणें स्त्रिया पाहताती कृष्णो	५
नामा म्हणें पाहतां सुख हारपली ताहन मुक	६

४१

पाटावरी वैश्विनी गोपी अश्विणें करिती	१
ब्रह्मा-दिक न देखति माथा त्यांसि लावीती अक्षता	२
नक्षे प्राकृत बालक परस्परें म्हणती लोक	३

ध्वज-वज्रां-कुश-चिन्हा आला वैकुंठीचा राणा ४
 येती जाती वेळो-वेळां नामा म्हणेती पाहती डोळां ५

४२

द्रव्य राशि घावयासी नंद गेला मथुरेसी १
 तेथें पोंटे वसुदेव सांगीतले गुह्य सर्व २
 तईं कंसाचे मानसीं घात इच्छी गोकुळासी ३
 जाईं जाईंरे स्वरित होती गोकुळीं अघात ४
 नामा म्हणे ऐसें सांगे नंद तेथुनियां निघे ५

४३

कंसें पाठविली मायावी पूतना १
 देवोनियां स्तना बाळें मारी १
 दीन दुर्बळांचीं मारीत वालकें २
 करिताति शोक माघ्र बाप २
 गंहवरोनी तेढां पुसे परिश्रिता ३
 भगवंताची मूर्ती वाल-रूप ३
 अभय देतसे बापा नको रडूं ४
 तें काय घुंगरटुं मारूं शके ४
 जेथें पुराणेंही वर्णितानी कृष्ण ५
 पळता तेथून अस्तरादिक ५
 नामा म्हणे आली नंदाचिया घरीं

अपांग.

२१

स्वरूपें सुंदरी देवाऽगना

६

४४

कृष्णा लावितसे स्तनीं निसी मारी चक्र-पाणी	१
भया-भीत पाहतां प्रेत जन विस्मय करीत	२
रडे तेव्हां कृष्ण-माया वांचलासी वा तान्हया	३
सरव्या मिळोनी समस्त भाळिं अंगारा लावित	४
वसूदेवें सांगितलें नंद म्हणे तैसें झालें	५
तईं कुन्हाडी आणितो शस्त्रें करुनी तोंडिनी	६
नामा म्हणे दिव्हा अग्नी वास नमाय गगनीं	७

४५

पुण्यवंता दावी बाल-लीळा देव	
पालया केशव पडे तेव्हां	१
नंदें उरसवासी केले तेव्हां फार	
दिधळें अपार द्रव्य द्विजां	२
येशोदा घेतसे देवाचें चुंबन	
तुजला न्हार्णान तान्ह्या माझ्या	३
चोंगाईचा मुका घेताती गोंळणी	
हांसे चक्र-पाणी आनंदानें	४
नाम-याच्या स्वामी मंद मंद हांसे	
येशोदा करितसे निंबळोण	५

४६

कराबया वन-भोजन जाति गोकुळाचे जन	१
---------------------------------	---

नेथ भोजन करीती कोण्ठी देवा खेळविनी	२
डोळे झांकित श्री-पती हावि निट्रेची आकृती	३
बहुत खेळलासे खेळा आनां नीजवा गे वाळा	४
बस्त्रें घालुनि शकटीतळीं नीजविती वन-माली	५
क्षण एक निजला देव रडे उडे वासुदेव	६
मुलालागीं म्हणं तेव्हां माझा कान्होवा खेळवा	७
रांगे रांगे मारी लान गाढा सोडोनि पडत	८
नामा म्हणं वाटी धन नंद वाचला नंदन	९

४३

तूंच माझा प्राण तूं माझी माउन्डी	
तूं माझी बाह्युली कान्हा वाई	१
गणगोत भाऊ तूंच माझा सरवा	
संसार लटीका तूज वीण	२
मांडी-वरी घेत येशोदा संदरी	
आळवीत हरी नाना-युक्तीं	३
तूंच माझा धनी तूं माझे जीवन	
सुंवीते वदन वेंवो-वेळां	४
नामा म्हणं भारघाली मांडी-वरी	
ठेवी भूमी-वरी कृष्णजीला	५

४८

कसें पाठवीला तेव्हां नृणावर्त

धुळीनें समस्त व्यापियेलें	१
दुष्ट-बुद्धी तेव्हां ऊचली देवासी	
धरी येले ल्यांसी कंठीं देवें	२
यशोदा पाहत न दिसे श्री-कृष्ण	
ऊर बडवुन शोक करी	३
गोळर्णाचा मेळा मिळाला समस्त	
कोणी कृष्णनाथ नेला सये	४
नलगे घर दार बुडाला संसार	
दावागे श्री-धर तान्हे माझे	५
ठावें असतें ऐसें बांधितें पोटासीं	
कोठें गुंतलासी वाळा माझ्या	६
धांवागे धांवण्या यहागे लेंकऱू	
शोक अनिवारु करितसे	७
शीणल्या भागल्या येतो तुझ्या घरा	
मुखहें ऊदारा दारी कृष्णा	८
सोडुं पाहे प्राण यशोदा सुंदरी	
हंबरड्या मारी कृष्णालागीं	९
चेपोनी नरडी गत-प्राण केला	
भूमीसीं पाडिला दैत्य तेव्हां	१०
नामा म्हणे वरी खेळत गोविंद	
पाहोनी आनंद सकळांसीं	११

आला गोकुल्यासीं	हर्य न माय मानसीं	१
नदें गर्गते देखिलें	पूजा-ग्नवनीं तोषविलें	२
भूत भाविष्य वर्तमान	तुम्हा कळें हो संपूर्ण	३
पद्मा सामुद्रिक-लक्षण	याचें काय सांगाचिन्ह	४
बोले तेव्हां गर्ग-ऋषी	झुणी कळेल कंसासी	५
रोहिणी नंदादि बैसती	ऐकावया जातक चिर्तां	६
घालुनियां मंगळ स्नान	आरंभी पुण्याह-वाचन	७
ऐसी वदे शक-वाणी	नामा म्हणे ऐका कानीं	८

५०

जन्म-जन्मां-तरीं झाला तूज अम	
म्हणोनियां ब्रम्ह आले येथें	१
सारवतील गाई मारीतील दुष्ट	
नकरी बोभाट जनामध्ये	२
दादण-गांच अग्नी करील प्राशन	
वांच-वील प्राण सकळांचे	३
चोरोनियां गाई नेईल सोंगडे	
लावील हा वेड ब्रम्हयासी	४
उचलील पर्वत हरील हा गर्व	
नारील हा सर्व नाम-मात्रे	५
ससुद्धी हा नगरी रचील क्षणांत	
चरित्र अद्भुत करील हा	६

अभंग.

२५

सोळा-सहस्र शतअष्ट त्या नायिका
 करील बायका तुझा कृष्ण ७
 त्रैलोक्यांत हाची उदारान्चा राणा
 देखील ब्राम्हणा हेम-पुरी ८
 सांगे ऐसें आशीर्वाद त्या देउनी
 नामा म्हणे मुनी जाताझाला ९

५१

श्रीकृष्ण जन्मला वार्ताही ऐकोनी
 चिंता कंसा-मनीं प्रवर्तली १
 उद्दिग्ध मानसीं कंसतो बैसला
 सन्मुख देखिला महाबळ २
 गौरवोनी त्यासीं सांगे वर्तमान
 शत्रूसी जाऊन कोण मारी ३
 महाबळ-दैत्य प्रतिज्ञा बोलत
 शत्रूसी खरित मारीन मी ४
 नामा म्हणे ऐसा बोलुनी निघाला
 वेप धरियेला कपटाचा ५

५२

विष-वेप तेढां घेउनी निघाला
 गोकुळासीं आला लगबगे १
 पुत्रोत्साह कोठें लोकांला पुसत

भाविक सांगत नंदा-घरीं	२
ऐकोनियां ऐसें आळा अकस्मात	
येशोदा देखत सन्मुख त्या	३
श्रीऋष्यासी तेव्हां बोरंगीं घेतलें	
दंडुवन केले ब्राम्हणारी	४
सन्मुख वैसोनी वर्तमान पुसे	
वाळाचे या कैसें चिन्ह सांगा	५
पंचांग ते वेळीं काढीलें कपटानीं	
मान तुकावांनी पहातसे	६
नामा म्हणे मैदें पंचांग पाहून	
येशोदे लागून बोलतसे	७

५३

तुझिया पुत्रासी लागलेंसे मूळ	
करील निर्मूळ सर्वत्रांचें	१
बाळकाचे आंगीं अवचिन्हें बहुत	
नेवांनी गर्तेतै टाकीं यासी	२
लोभ धरोनियां ठेवाल वाळासी	
घासील सर्वासी येकदांची	३
ऐकोनी यशोदा गहिंवरोनी बोले	
गर्गानें कथियेले उत्तम-गुण	४
अमंगळ-बाणी पुन-रपि बोलीला	

उपसंग.

२७

गर्ग तो चूकला गणितासी ५
 स्नन-पान करित असतां श्री-कृष्णे
 मांडिलें विंदीणें नामा म्हणे ६

५४

ठाईं होनि जानीं उरवळें उडताती १
 मस्तकीं आदळती येउनियां
 पाटे वरवंटे वस्तु-मात्रालागीं २
 जीव त्या प्रसर्गां येता झाला
 घाबरें दुर्जन नेथुन पळो पहात ३
 आडव्या ठाकत बाजा पुढें
 जानवें तुटलें पंचांग फाटलें ४
 धोत्रही गळालें दुंगणाचें
 एष्टिवरि होती बद्द-बदा मार ५
 नेथुनी सत्वर पळता झाला
 आयुष्याची बाकी कांहीं उरली होती ६
 म्हणोनी श्री-पती सोडी तया
 नामा म्हणे जीव घेउनी पळाला ७
 मथुरेसी आला कंसा-पामीं ७

५५

परिक्षिर्ता राया सांगतसे शक.
 वैकुंठ-नायक. रांगतसं १

नामदेव.

दुड दुडा पळती सुखीं लाविनी माती	
शोणांत लोळती दोघे जण	२
नंदाच्या पुढील वोढीताती ताट	
मीढक्या मट-मट मारीताती	३
कटीं कडदोरा वाकी घुंगरूवाळा	
पिंपळ-वाण भाळां शोभतसे	४
देवांतें झोकिनी वर्जिल्या रडती	
घडी-घडी येनी बिदीमाजी	५
कसांचिये पुच्छें बळें वोढिताती	
सोडितां न सोडिती दोघे-जण	६
विमानाची दाटी येताती सर-वर	
नाम्याचा दातार पहावया	७

५६

मृगाचिये सिंगें धरोनी नाचती	
जन हांसताती खद-खदा	१
भोजना बैसती घास घंती हातीं	
मांजरें देखती दुगोनियां	२
गळां त्यांच्या तेंढां धरी मेघश्याम	
पुच्छ बळी-राम वोढीतसे	३
यशोदा धांवत खद-खदा हांसत	
गोंळणी समस्त हांसताती	४
पुरातांची मामा चोंगई हाविती	

अभंग.

२१

मर्कटाचे धरिती दोन्ही कान	५
रोहिणीसी म्हणे डसतील बाळा	
किती म्यां यांजला सांभाळावें	६
पाणी उडवीती प्रतिविंब पहाती	
गोरस सांडिती भूमीवरी	७
नामा म्हणे स्वामी सर्वांचा जो साक्षी	
धरीतसे पक्षी चुंचू वातें	८

५७

सुतूनियां हातें भूमी सारविती	
पोटासी पुसीती दोघे-जण	१
घेउनियां काग्र घासिताती दांत	
वाकूल्या दाबिन नंदा-लार्गीं	२
जेवितां जेवितां वाहेर पळती	
उवानासी वाहती गृ गृ करुनी	३
तया-पुढें दोघे करीताती बाटी	
घालिताती मिठी गळ्यांच्याच्या	४
देखोनियां जन खद-खदा हांसती	
यशांदे सांगती वेगुनुकानें	५
पिंती धरोनियां उभें राहाताती	
आधार जगतीं ज्यांच्या असे	६
उभयतां जाती विदीं खेळा-वया	

नामदेव-

कुर्रंबंडी काया नाम-याची

७

५८

मिळवोनी सोंगडे सांगतो नयांसीं	
चला गोरसासी देतो तुम्हां	१
गेली भसे एक गोंळणी जळाला	
सांगे गोपांळाला तेथे जाऊं	२
न पुरची हात दुध-शिंक्यावरी	
करावे मुरारी कैसें येथे	३
पाटा-वरी पाट रची वनमाळी	
पाडित दुंदुळी मोहरिनें	४
बडवोनि टीरी नाचतसे पेंदा	
मलिले गोविंदा युक्ति केली	५
उदे-लाले वेते कलुनका गळ-बला	
यांभालिले गोला लोणियाचा	६
कोणी पिती दूध कोणी खाती दही	
आली लवलाही गोंळणी ने	७
अह-निर्झां धराया जपतसे तूज	
जासि केसा आज चोरटीया	८
सुरवीं हुनी पय टाकी तीच्या डोळा	
नामा म्हणे यळा सांगतसे	९

५९

अभंग.

३१

गाहाणे सांगाया आल्या गोकुळींच्या स्त्रिया	१
यशोदा ऐकत पळे बाहेरी भगवंत	२
एक म्हणे लोणी माझे भक्षी चक्र-पाणी	३
फोडितसें भांडें वर्जिलीया म्हणे रंडे	४
गाई वारसें सोडितो येउनी आम्हासीं सांगतो	५
अष्ट-दळ काढिलें अंगणी वरी मूते चक्र-पाणी	६
घेवोनियां आला अग्न तुझ्या घरासी लाविन	७
देईन मी तोंडावर तुझ्या बापाचें काय घर	८
घेत असें वर-खडे शिष्या देवोनियां रडे	९
देखोनियां गरोदर म्हणे कंवटे उदर	१०
सांगती गाहाणी नामा म्हणे ऐका कार्नीं	११

६०

एक म्हणे धरी स्तन याचें उपडीन कान	१
तुला येईल राग आपल्या पौरां कांहीं सांग	२
अंधारीं लपत पोरें करीत आकांत	३
सांगे सोसवेना कोणा खोडी नको करूं वृष्णा	४
तोंड करुनी वांकडे मुला म्हणे येये रडे	५
देव पौरां सीकवीत गोरम आणारे समस्त	६
आम्ही निजलो संमस्त काजळ मुग्धासीं लावित	७
मैले आणुनियां सर्प माझ्या पौरां दावी दर्प	८
योगीयाच्या नये लक्षा त्यासि लाऊं म्हणती शिष्या	९

नामदेवः.

अनंत-गाहाणी नामा म्हणे कीर्ती वर्णी १०

६१

मुलें सांगताती माती खातो गेथी-पती १

लाकुड घेउनी हातांत माती खातोसी पुसत २

भावा भुल्लासे स्वरा कांप-तसे थर-थरा ३

मुख दाव उघडोनी दावी नेव्हां चक्र-पाणी ४

ब्रम्हांःडे देरवालीं नामा म्हणे वेडी झाली ५

६२

यशोदा घुसळीत स्तन मागत भगवंत १

घालोनी पदर पाजितसे जगदोद्धार २

दूध जातसे उतोन उदें कृष्णासीं टाकुन ३

मंथन-पात्रानें फोडित पळे तेथूनी त्वरीत ४

माणें धांवली यशोदा धरावयासी गोविंदा ५

हातीं न लागे जग-जेठी नामा म्हणे होय कष्टी ६

६३

रूपाउप जली उभा राहे वन-माली १

धरुनी आणीला आजि बांधीन मी तुला २

दावें सोडोनियां बांधि-तसे देव-राया ३

फार करितोसी खोड्या गोपीं दावीसी वाकुड्या ४

दावीं अनंत लावित दोन बोटे उणें येत ५

करीताती चोज परी नव्हेची उमज ६

श्रम-तसे वारं-वार पुरति करी जगदोद्धार ७

विष्णु-दास नामा पुढें आला जेथें उषीं झाडें

६४

कुबेराचे पुत्र मदीन्मन झाले	
म्हणोनी श्रापिले नारदानें	१
व्हाल तुम्हीं वृक्ष ऐकोनी सावध	
झाला अपराध ऋषि-राया	२
यमलाऽर्जुन-वृक्ष व्हाल गोकुळांत	
उश्राप वदत कृपाकुवा	३
कृष्णाचा चरण लागेल तुम्हासी	
आपुल्या स्थळासीं याल वेगीं	४
मोडितसं तेव्हां लक्ष्मीचा पती	
दोघे नीघताती दिव्य-पुरुष	५
नामा म्हणें तेव्हां करीताती स्तुती	
पापें दग्ध होती ऐकतांची	६

६५

दामोदरा केशवा वामना देवा कृष्णा	
परंज्योति नागयणा तृज नमो	१
विठ्ठव-व्यापका जनार्दना वारूदेवा निर्गुणा	
अव्यया जग जीवना तृज नमो	२
अनंत अवतार घेसीं पक्कां-साठीं	
कृपाकु जगजेठी तृज नमो	३
यज्ञंशा सर्वेशा दया निधी श्यीकेशा	

नामदेय.

पुराण पुरुषा तुज नमो	४
धन्य हा दिवस देखिले तुझे पाय	
कृपावंत पाहं आम्हा कडे	५
जोडोनियां हात करितों विनंती	
देईं तुझी भक्ती जन्मोजन्मीं	६
करूनी नमस्कार हळु-हळु चालती	
वेळो वेळां पहाती कृष्णा कडे	७
मोडनांची वृक्ष धांवोनियां येता	
मग पहाताती नामा म्हणे	८

६६

समस्तां सांगती लहानातीं मूले	
नवल देखिलें आम्ही आतां	१
वृक्ष मूळीं हुनी दोघे निघताती	
पायासीं लागती कान्होबाच्या	२
यशोदेचे मनीं झालासे विवेक	
वैकुंठ नायक येथें आला	३
नामा म्हणे यासीं घालिनसे माथा	
अपराध तयां काय अतें	४

६७

नदें सोडवीलें तेव्हां त्या कृष्णासीं	
नासण्या गे घासी दहीं दूध	१
मजला लेंकरें नाहीत गे फार	

अभंग.

३५

विश्रांतीसी थार येव्हडेंची	२
निवारिलें विघ्न देवें हें केव्हडें	
पडती गे झाडें याज चरी	३
आज पासुनीयां बोलसी कठीण	
देईन मी प्राण तुज चरी	४
स्फुंद स्फुंद रडे तेव्हां नारायण	
देई स्नन-पान भुकेलासे	५
यशोदा बाहात नये वनमाळी	
धांवोनी कुर वाळी वदन त्याचें	६
समजावार्ना देवा पाजितसे स्नन	
घालित भोजन नामा म्हणे	७

६८

एक गोप तेव्हां स्त्रियेसीं सांगत	
साटवीं समस्त नवनीत	१
देवाच्या नवस आहे पुरवणें	
धरावें येथून अनसूट	२
सांगोनियां ऐसें राहिला तो स्वस्थ	
मागें स्त्रीनिं कृत्य काय केले	३
चोरोनियां घृत भरोनी घागरीं	
नेवोनी सेजारीं ठेवीयेली	४
गौळियानें तेव्हां संकल्प सोडीला	

नवस फेडिला नामा म्हणे ५

६९

गोपीनें घृतासीं चोरूनी ठंवलें
 देवासी कळलें अंतर्यामीं १
 सेजे-घरीं हांतें ठंवलें चोरून
 संवगडे घेरून गेला तथें २
 आँज्य घेवोनियां गोपाळासीं देत
 आपण मक्षीत आनंदानें ३
 तृप्त होउनीयां गेला श्रीडायासीं
 पूर्ण नव-सासीं केलें त्याच्या ४
 नामा म्हणे ऐसा वैकुंठ-नायक
 दावीत कौतूक नाना-परी ५

७०

कांहीं एक दिवस लोटलिया वरी
 गोपी तिचे घरीं प्रवेशली १
 म्हणे माझा कुंभ देईवो आणून
 येरीनें सदन धुंडाळीलें २
 म्हणे सये येथें नाहीं तुझें घृत
 ऐकोनियां मान क्रोधावली ३
 चोरीं नवनीत तुझें नाहीं गेलें
 माझें काय झालें पुस तसे ४

नष्टे अर्षिलाष केला सांग सत्य
 बोलोनी निवांत राहिली ते
 कलह करावा फ्रतारा कळेल
 नो शिक्षा करील यथास्थित
 न मिळे जाणोन म्हणे कृष्णार्पण
 आलिसे बोलोन मंदिरासी
 नामा म्हणे शक सांगे परिक्षिती
 ऐशा किती ख्याती तुज सांगों

७१

एकदां श्रीकृष्ण खेळत असतां
 प्रवेश अवचिता गोपीऽगृहीं
 दाहीं करं तंदां नेत्र चोळीतसे
 गोपी पुसतसे काय झालें
 कृष्ण म्हणे माझं दुरवताती डोळे
 उपाय न कळे करू काय
 पुत्राची जननी तिचें दूध मिळे
 घालितांचि डोळे बरे होती
 गोपी म्हणे दूध देतें मी काढून
 तें नेत्रीं घालोन बरं करीं
 देव म्हणे दूध तूं काढून देसी
 कैसा गुण त्यासीं येइल सांग

माझियां करानें पिळूं देसी स्तन	
तरीं येइल गुण लवकरी	७
ऐकतांची गोपी धांवे मारावया	
पळे उठोनियां नामा म्हणे	८

७२

यशोदे भोंबत्या मिळाल्या गोंळणीं	
सांगती गाह्याणीं नाना परी	१
गोरस भक्षोनी फोडीतो भाजन	
गोकूळ सोडून जाऊं सये	२
एक गोपी म्हणे माझ्या घरा येसी	
बांधीन स्वांबासी तुज लागीं	३
यशोदेसी ऐसीं सांगुनी गाह्याणीं	
चालिल्या कामिनी गृहा प्रती	४
नामा म्हणे गोपी बोलिली बांधीन	
तिज बरी विघ्न करी देव	५

७३

निशि प्राप्त होतां भ्रताराचे सेजे	
गोपिका ती निजे उमानंदानें	१
संधि याहोनियां प्रवेशाला देव	
करीत लाघव काय तेव्हां	२
भ्रताराची दाटी कांतेची ती बेणी	
एकत्र करोनी ग्रंथी देत	३

करोनि कौतुक निघोनियां गेला	
अरुणो-दय झाला तये वेळीं	४
गो-दोहना-लागीं गोपी ते उठत	
वेणी आसडत दाटी संगें	५
भ्रतारासी तेव्हां बोले ते कामीनी	
न धाय अझनी मन कैसें	६
भ्रताराची दाटी वोढीताची जाण	
सक्रोध होऊन बोलतसे	७
मस्त होउनियां माजली धांगडी	
करिसी वोढा-वोढी मजलागीं	८
नामा म्हणे तेव्हां उठोनि बेसती	
आश्चर्य करीती मना माजी	९

७४

उभयतां तेव्हां कलह करीताती	
आण वाहाताती पर स्परें	१
सोडूं जों पहाती स्वर ग्रंथिका	
न सुटे ब्रम्हा दिका कदां काळीं	२
सोडितां सुटेना जाळितां जखेना	
कापितां कापेना कांहीं केल्या	३
स्त्रिये लागी तेव्हां भ्रतार बोलतू	
तुज संगें मृग्यू मज आला	४
दाघेंहीं रडत बिदी माजी येनी	

नामदेव.

कोल्हाळ करीती तये वेळीं	५
गोकुळींचे जन डोळां पहाताती	
जाऊन सांगती नंदा लागी	६
नामा म्हणे नंद बैसला चावडी	
घेऊनी आबडी कृष्ण जीला	७

७५

गोपी गोप तेथें पातले स्वरित	
हांसती समस्त देखोनियां	१
कृष्ण म्हणे कैसी बांधिसी मजला	
बांधिलें तुजला भगवंतें	२
पायां पडताती रडोनी बोलती	
सोडवा म्हणती आम्हा लागीं	३
पाहोनि कींव त्यांची दया आली चिन्ता	
कृपेनें पहातां मुक्त झालीं	४
नामा म्हणे तेव्हां वंदोनी देवासी	
गेलीं निज धामासी आनंदानें	५

७६

नंदाचिये घरीं चंपा-षष्ठी नेम	
कुळीं कुळ-धर्म मातेंडाचा	१
पक्कानें ही नाना रोठिया भरित	
केलीं अपरमीत यशोदनें	२
वाधिया सुरळी सांगितलीं दोन्ही	

आला चक्र-पाणी खेळ तांची	३
माने लागीं म्हणे लागलीसे क्षुधा	
थांबरे गोविंदा म्हणे माता	४
घेतलीसे आंळी करी लग वग	
विस्तारिलें सांग नैवेद्यासी	५
नेवोनियां पुढें देवाच्या ठेविलें	
बोलवा वहीलें अमंत्रिकां	६
नों-वरी मार्गे भक्षी नारायण	
यज्ञोदा आपण रागावली	७
दुरळ हा देव होय आतां कैसें	
मार्तंडाचें पिसें लागे तुज	८
करी क्षणा माजी वांकडेंची मुख	
हरिर्वांत विरव कालवले	९
जाणितला भाव मायेचें अंतरे	
करूनियां खरे देवी देव	१०
पिसाळ्या-सारखें करी वेडे चार	
भय वाटे फार माये लागीं	११
पूर्वीं म्या सांगतां नायकरी कैसा	
पुढें हा बोंडसा बोंटवला	१२
पाचारी देवर्षी हालविती सूपें	
तयां विया बापें देव न निघे	१३

नामदेव.

मंत्रुनियां याणी आणिला अंगारा नयाचा मानेरा केला देवें	१४
नयसा न पावनी कुळिच्या देवना उपाय मागुता राहिलासे	१५
चिंता बडी माय मूच्छा आली तीर्सां झाली पोर-पिर्सा मोह-जाळें	१६
जाणोनी अंतर म्हणे कृष्णाऽर्पण तेव्हां आलें विघ्न दून होय	१७
नामा म्हणे देवा याहे कृपा-दृष्टीं जाण वलें पोटीं हाची देव	१८

७७

गोपिका म्हणती यशोदे स्तंदरी करीनो सुरारी खोडी बहू	१
यशोदे प्रति त्या गौळणी बोलती संकष्ट-चतुर्था-व्रत घेईं	२
गणेश देईल यासी उन्नम गुण वचन प्रमाण मानावें हें	३
गज-सुरवा तेव्हां म्हणत यशोदा माझीया मुकुंदा गुण देईं	४
ऐसें हें वचन ऐकोनि कृष्ण नाथें सत्य गणेशातें केले तेव्हां	५
एक मास खोडी देवें नाहीं केली	

प्रचीनी ते आली यशोदेसी	६
धन्य धन्य देव गणपती पाहे	
यशोदा ते राहे उप वासी	७
इंदिरा-बंधूचा उदय होऊं पाहात	
यशोदा करीत पूजनासी	८
शर्करा-मिश्रीत लाडू एक बीस	
आणीक बहूस मोदक ते	९
ऐसा नैवेद्याचा हारा तो भरोनी	
देव्हारा नेउनी ठेवी माता	१०
मानेसी म्हणत तेव्हां तृषाकेशी	
लाडु केव्हां देसी मज लागीं	११
यशोदा म्हणत पूजिन गज-वदन	
नैवेद्य दाऊन देईन तुज	१२
ऐसें म्हणोनीयां माना बाहेर गेली	
देव्हाराजवळी हरी होता	१३
एकांत देग्योनी हारा उचलीला	
सर्व स्वाहा केला एक दांची	१४
घेउनियां ग्रास उगाची बैसला	
भक्ता लागीं लीला दावी तसें	१५
धूप घेऊनीयां आली सदानांत	
रिता हारा तेथें देखी येल	१६

विस्मय बहूत मातेसी वाटला	
नेवेद्य हरीला पूसतसे	१७
हृष्णा म्हणे सत्य वचन मानीं माते	
एक-सहस्र येथें उंदिर आले	१८
त्यांत एक थोर होता तो मूषक	
त्यावरि विनायक बेंसलासे	१९
संकळीक लाडू सोडेनें उचलीले	
सर्व आकर्षिले एकदाची	२०
सर्वांऽगांसीं त्यानें चर्चीला सेंदूर	
सोंद भयंकर हलवीतसे	२१
उंदिर भ्यासूर भ्यालों मी देखोनी	
बळली वदनीं बोंबडी ते	२२
न बोलवे कांहीं माझेनीं जननी	
क्षुधा मज लागोनी लागलीसे	२३
लाडू मज देई म्हणे जनार्दन	
माता क्रोधेंकरून बोलतसे	२४
माता म्हणे हृष्णा पाहूं तुझे वदन	
लाडू खांचि पूर्ण मक्षीयिले	२५
हरी म्हणे माते लाडू ते बहूत	
मातील-सुरवांत कैस माझ्या	२६
गणपति सर्व लाडू गेलासे घेऊन	

अभंग-

४५

आले विहरण मजवरी	२७
हरी म्हणे मज माहू नको माते	
तूज वदनाते दावितों मी	२८
कृष्ण-नाथें तेव्हां मुख पसरिलें	
ब्रम्हांड देखिलें मुरवा माजी	२९
असंख्य गणपती दीसती वदनीं	
पहातसे नयनीं यशोदा ते	३०
मुरवां तुन गणपती मातेसी बोलत	
पूजावें खरीत हरीलागीं	३१
ऐसें देखोनियां समाधिस्थ होत	
चहुंकडे पहात तदस्थ ते	३२
योग-माया तेव्हां हरिनें घालून	
मातेपुढें जाण उभा असे	३३
यशोदा हरिसी कडे वरी घेत	
मुरवातें चुंबीत आवडीनें	३४
हरि घेउनियां घरांत ती गेली	
भोजना बैसली नामा म्हणे	३५

७८

कोणे एके दिवशीं श्रीकृष्ण आंगणीं	
विलोकी नयनीं प्रति बिंब	१
माते प्रति तेव्हां म्हणतसे हरी	

काढोनी झड करी देई मज	२
माता म्हणे वाळा नयं तं काढीतां	
आणीक अनंता माग कांहीं	३
ऐसें ऐकोनियां रडतसे हरी	
त्यासी नानापरी समजावीत	४
बहुन खेळणी पुढें ठेवी माता	
परी तो रडतां न राहोची	५
पालरवीं नेयोनी हरिसी निजवीत	
यशोदा तेजात स्व-कार्यासी	६
तेचि समयां राधा आलीसे मंदिरां	
देखिला श्री-हरी रडतां तीनें	७
पालरवीजवळी जाऊनी सन्यर	
घेत कडेवर हरीलागीं	८
राधा म्हणे कां तूं रडतांसी चाटा	
गोष्टी त्या अचाटा सांगतोसी	९
ऐसें ऐकोनियां उगाची राहीला	
खेळवी हरीला प्रेमें राधा	१०
मागुती नेऊनी पालरवीं घातला	
रडाया लागला हरी नेव्हां	११
राधेसी म्हणत यशोदा संदरी	
यासी क्षणभरी नेई आतां	१२

आपुल्या मंदिरा घेउनीजा यार	
ऐकोनी मानसीं संतोषली	१३
नामा म्हणे राधा घेऊनी हरीसी	
गेली मंदिरासी आपुलिया	१४
७९	
मंदिरा नेवोनी पलंगीं बसवीला	
म्हणत हरीला तयेवेळीं	१
ऐसीया समयीं थोर तूं अससी	
तरी तृषीकेशी बरें होनें	२
देखुनि भाव तीचा थोर झाला हरी	
देखुनी सुंदरी आनंदली	३
सुख-शयनीं राधा एकांतीं असतां	
अनेया अवचिता आला तथें	४
सक्रोध हाऊनी बोलीला राधेसी	
कोणासीं बोलसी गुज-गोष्टी	५
फताराचा शब्द ऐकतां श्रवणीं	
डचकली मनीं राधिका ते	६
हान जोडोनीयां विनवी हरीसी	
हाय तृषीकेशी लहान आनां	७
ऐकोनी करूणा वाळ झाला हरी	
दहिं-भान झडकरी ठेवी पुढें	८

नामदेव.

कवाड उघडोनी बोलत अनयासी	
घरांत हृषीकेशी जेवीतसे	९
कावड ठेवोनी घरांत तो आला	
जेधितां देखीला कृष्ण नाथ	१०
नामा म्हणे अनया आनंदला मनीं	
हृदयीं चक्र-पाणी धरीयेला	११

८०

राधे प्रती अनया बोले तयेवेळीं	
घरांत येकली अससी तूं	१
येकलें हें तूज कर्मना मंदीरिं	
खेळायया हरी आणित जाई	२
अताराचें बचन राधेनें ऐकोनी	
आनंद झाला मनीं थोर तिच्या	३
स्वामि तुमची आज्ञा मज लागीं प्रमाण	
म्हणोनी चरण वंदियेले	४
रुख-शयनीं राधा भोगीत अनंता	
गोकुळांत वार्ता प्रगटली	५
राधेचिया घरीं थोर होतो हरी	
गोकुळिच्या नारी कुज-बुजती	६
यज्ञोदेसी एक सांगती सुंदरी	
आवरी सुरारी आपुला हा	७
तैसेंची जाउनी राधेच्या घरासी	

अभंग.

४९

सांगती सासूसरी तिच्या तेव्हां ८
 राधेलागीं वृद्धा म्हणे तयेवेळीं
 घरासीं वनमाळी आणूं नको ९
 नामा म्हणे लोकीं पाडियेली तुटी
 निसीं जग जेठी अंतरला १०

८१

प्रातः कार्ळीं राधा उठोनीयां जाण
 नंद सदनावरुन पाण्या जात १
 इकडे गोदांहन करितसे हरी
 पाहे उभी हारीं राधिका ते २
 विसरोनी दोहन वृषभारवालीं बसत
 कृष्णार्जाचें चित्त वेधियेलें ३
 भरणा रीचवोनी वाहेर आली माता
 वृषभ दोहतां हरिसी देखे ४
 माता म्हणे काय करिसी घननीळा
 प्रत्युत्तर तेवेळां हरी देत ५
 हाराकडे पाहे राधेसी न्याहाळून
 मातेसी वचन बोलतसे ६
 भरणा भरला आनां जाई तूं घेऊन
 माता क्रोधायमान झाली तेव्हां ७
 कृष्णासी यशोदा म्हणे रवालीं पाहे

बाळक्रीडा.

वृषभ कीं गाय दोहीतोसी	८
कृष्ण खालीं पाहे वृषभ देखिला	
म्हण यशोदेला ऐक येक	९
देवाचा नवस चुकली बहुतेक	
चौ थानाचे एक थान झालें	१०
वचन ऐकोनी हांसत यशोदा	
द्वारीं उभी राधा देखीयेली	११
कांगे येथें ऊभी घेउनी घागर	
जानसे सत्वर राधा तेव्हां	१२
नामा म्हणे ऐसें झालें गोदोहन	
पुरव प्रक्षाळून हरी जेवी	१३

८२

मंथना आरंभ करितसे राधा	
आठवी गोविंदा मनामाजी	१
मेळवोनी मूलें खेळे निचे द्वारीं	
देखिला श्रीहरी राधिकेनें	२
विसरोनी मंथन रित्या डेरियांत	
रवी फिरवीत गरगरा	३
डेरा खडबडा वाजतां ऐकोन	
वृद्धा ते धांवोन बाहेर आली	४
सासू म्हणे काय गेले तुझे नेत्र	

अभंग.

५१

देतसे उत्तर राधा तीर्सा	५
उरा धड किंवा फूटका म्हणोनी	
रवी घुसळोनी पहातसें	६
वृद्धा म्हणे तुझे चिन नाहीं स्यीर	
द्वारीं हो श्रीधर देखियेला	७
रागेंभरोनीयां बोलत म्हातारी	
येथें कांरे हरी खेळसी तूं	८
कृष्ण म्हणे आम्हीं खेळतों विदीसी	
तूं कां दटाविसी थोरेंडिये	९
ऐसें बोलोनीयां श्रीहरी पळाला	
घरासीं तो गेला नामा म्हणे	१०

८३

मध्यान्ह काळीं मग हरीसी घेवोन	
करीत भोजन यशोदा ते	१
भोजन करुनी पलंगीं निजत	
श्रीकृष्णासी घेत पुढें तेढां	२
यशोदेसी सखनिद्रा हो लागली	
राधिका ते गेली यमुनेसीं	३
नेत्रांसी पदर लावोनी रडत	
अंतरीं अनंत आठवोनी	४
करुणाशब्द तीचा ऐकोनी श्रवणीं	

उठला चक्रपाणी तेथोनीयां	५
जावोनीयां राधा धरियेली पदरीं	
तिज लागीं हरी समजावीत	६
संसागसीं माझ्या पाडियेलें रे पाणी	
ऐसें चक्रपाणी तुवां केले	७
ईकडे यशोदा ती जागी जंव होत	
हरिरी धुंडीत तये वेळीं	८
एखादिही कळी घेऊनि येईल आतां	
पाहातसे माता चहूंकडे	९
पाउलांचा मांग चालील्लि काढीत	
पावली त्वरीत यमुनातीरा	१०
राधा तयेवेळीं म्हणे रे अनंता	
पैल तुझी माता येत असे	११
मातेसीं देखोनी गडबडा लोळत	
यशोदा ते घेत कडेवरी	१२
मातेसीं म्हणत चोरोनी कंदुक	
घेवोनीयां देख आली येथें	१३
माता म्हणे कां वो यारीं रडवीसी	
चेंडू तूं हरिरी देई वेगीं	१४
मातीसे मजवरी घेतो हा तुफान	
मजपासीं जाण चेंडू नाही	१५

अभंग.

५३

वृष्ण म्हणे माने झाडा घेई आतां	
कंदुक तत्वतां निघेल पै	१६
वस्त्र जंव झाडीत राधा तयेवेळीं	
पडीला भूतळीं कंदुक तो	१७
ऐसें देवोनीयां राधा लज्जित झाली	
हांसत वनमाळी नामा म्हणे	

८४

चेंडू देवोनीयां यशोदा कोपली	
म्हणे तयेवेळीं राधिकेसी	१
महानष्टा तुम्ही अवधिया गौळणी	
माझा चक्रपाणी ब्रम्हचारी	२
ईतुकें ऐकोनी राधा ते चालिली	
स्वगृहासीं गेली आपुलीया	३
राधेचिया मनीं समजलें पूर्ण	
ब्रम्ह सनातन श्रीकृष्ण हा	४
ईकडे यशोदा घेवोनी हरिसी	
गेली मंदिरासीं नामा म्हणे	५

८५

गोकुळीं अनर्थ होताती बहुत	
मिळोनि समस्त विचारिनी	१
वृद्ध ते म्हणती येतें आमुच्या मना	
जाऊं वृंदावना सकळीक	२

समस्तां मानला तयांचा विचार
निघती नारी नर शीघ्र तेव्हां ३
अहर्निशी देवा करिती जतन
नामा म्हणे मन गोविंदा ये

८६

विचारित हो श्रीपती जें मा जातों वनाप्रती १
रारवावया गाई भार उतरावया मही २
एके दिनीं सायंकाळीं नंदा पुसे वनमाळी ३
उद्यां जाईन मी राना बारे घेवोनी गोधना ४
बुडीचा चाळक नामा म्हणे हाची एक ५

८७

प्रातःकाळीं मुलें येनाती सकळ १
उठवीं गोपाळ म्हणताती १
आळस देऊनी उठे देवराणा २
बळिराम गोधना सोडा तेव्हां २
देवोनीया स्तन काकुलती येत ३
सांभाळा पगवंत वनामध्ये ३
जवळीच रवेळा जाऊं नका दूरी ४
सांभाळा सुरारी प्राण माझा ४
होताती उत्प्रांत याजवरी मोठे ५
मोडतील काटे सांभाळावे ५

अभंग.

५५

आसनीं शयनीं भोजनीं जतन करा
नामया दातारा केशी राजा

६

८८

चालियेले तेव्हां गडी आणि देव
खेळताती सर्व आनंदानें
वत्साचीयां रूपें वत्सासर आला

१

माराया कृष्णाला परीक्षिती
पाहोनीयां ऐसें तयासी मारीलें

२

झोकोनीयां दिल्लें आकाशांत
चला आतां जेऊं बैसूं एके ठायीं

३

काढा लवलाही सिदोरीया

४

गोयाळ मिळोनी आनंदें जेवीले

ब्रम्हरसें धाले कृष्णासंगें

५

उदक प्राशन करावया आले

बकानें देरवाळें कृष्णाजीला

६

दुष्टबुद्धि तेव्हां देवासी गिळीत

हृदय जाळीत उगाळिला

७

धरोनीयां हानें उप्पाची चिरीला

आनंद देवांला नसमाये

८

नामा म्हणे आले घरासीं सकळ

सांगताती बाळ वर्तमान

९

८९

उठोनी प्रातःकाळीं गौळणी बोलती	
जाईल श्रीपती वना आतां	१
चला जाऊं त्याचें पाहूंगे श्रीमुरव	
हारेल हीं झूक डोळीयांची	२
तातडीनें येती नंदार्चीया घरा	
पहाती उदारा कृष्णाराया	३
कुरळ हे केश रुहास्य वदन	
आकर्ण नयन शोभताती	४
अरुणोदयप्रभा अधर दीसती	
हिरे झळाळिती दंत तुझे	५
भोंवया व्यंकटा सुंदर नासीक	
पाहोनीयां सरव फार होय	६
लज्जाटीं शोभत केशराचा टीळा	
वर बिंदू रेखीला कस्तूरीचा	७
वैजयंतीमाळा कीरीट कुंडले	
नामयानें केले निंबलोण	८

९०

उठोनी प्रातःकाळीं देवें वाजविली मुरली	१
गडीं मिळोनी समस्त घ्या रे सिदोच्या सांगत	२
अलंकार घालीताती दिसे रुशोभित मूर्ती	३
नामा म्हणे स्वामी माझा आला भक्ताचीया काजा	४

९१

अनेकपुष्पांच्या साजताति माळा	
गुंजा हार गळा शोभताती	१
रक्तपीतांबर आरक्त अधर	
चरण सुंदर चालताती	२
रक्तचंद्रनाची घेतलीसे उटी	
मयूर-पत्र वेठीं शोभताहे	३
सिंगें रंगवीती देउनीयां रंग	
चालत श्रीरंग मार्गें मार्गें	४
चितीं सूर्यकाळ राहें ऐसें ध्यान	
नामा म्हणे धन्य तोची एक	५

१२

शिवादिक ज्याचे वंदी पाय बर्नी	
पायांवरि न्हाणी यशोदा ते	१
नंदपुण्यःलेखा नव्हे आम्हापती	
शक्त परीक्षिती सांगतसे	२
सनकाऽदिक ज्याचे ध्यानीं झाले पिते	
गाई चारीतसे गोकुळांत	३
गडीयारीं काळा बार्दीनां श्रीधर	
कौतुक सरवर पहाताती	४
नामा म्हणे सरव देईल सक्तांसी	
वर्धाल दुष्टांसी स्वामी माझा	५

१३

पाहूं यौचें बळ कीनीं आहे	२
जाणोनी अंतर देव हांसतसे	
सामर्थ्य पहातसे पुत्रमाझा	३
तेथूनी आणावी होय हें उचीत	
कळेन किंचित् पराक्रम	४
नामा म्हणे ऐमें विचारिलें चितीं	
करीत श्रीपती काय तेव्हां	५

९६

गाई वस गोपाळ केडींसे निर्माण	
नन्दगता क्षण परिदर्शनी	१
पूर्ववत सर्व नून्य कांहीं नोद्वे	
नकरी आश्चर्य मनामाजी	२
इच्छा-मात्रें करी ब्रह्मांडाच्या कोटी	
त्यामीं काय गोंष्टी अपूर्व हं	३
सायंकालीं गेले गोकुळा-पतीतरीं	
आपुल्लान्या-परी घरीं सर्व	४
ब्रह्मादिकां ज्याचा नकळेची याव	
मानवां विचार नकळे कांहीं	५
ऐसा द्वा समर्थ नामायाचा धर्मी	
वंदी पाय वनीं सदाशिव	६

९७

बालक्री

एक संवत्सर सकळ जहाला	
पहावया आला ब्रम्हदेव	१
पूर्ववत गाई गांपाळ देखिले	
आश्चर्य वाटलें तेव्हां स्यासीं	२
ब्रम्हांडांत ब्रम्हा दूजा असे कोण	
केलेसे उत्सन्न याजलागीं	३
घेयोनीयां गेलां तेथीं आले येथें	
जायोनीयां तेथें पहातसें	४
भ्रान्तीनें व्यापीलें तयाचें तें मन	
देखतो मी स्वप्न किंवा सत्य	५
नामा म्हणे एकें-ठाई उभाराहे	
न्याहाळुनी पाहे सकळांसी	६

९८

चतुर्भुज दिसती शंखचक्र हातीं	
मुगुट शोभती सर्वांलागीं	१
कर्णींचीं कुंडले वैजयंती माळा	
देखतसे डोळां ब्रह्मा तेव्हां	२
कौस्तुभ निर्मळ हृदयीं वन्मळांछन	
बाहूंचीं भूषणें पहातसे	३
चरणीं नोडर पिवळा घीतांबर	
तेजे दीर्घाकर लोपतसे	४

अभंग.

६१

आपोद-पर्यंत तुळसीच्या माळा	
मुद्दीका दशांगुळां रत्नाचीया	५
केशराचे टीळे नेत्र कमळाऽकार	
दंतीं इंदुंकर बैसलेती	६
कोटीशा रे मूर्ती कोटि ब्रम्हे दिसती	
स्तवनकरीती स्वरवर	७
नामा म्हणे ऐसें दावीत गोविंद	
झालासे सावध ब्रम्हा तेव्हां	८

९९

वोळरचे बापान्ना ब्रम्हा तेव्हां धाविन्ना	१
नेत्रीं अशुचीयाधारा कांपतसे थर थरा	२
घाली नमस्कार म्हणे अपरार्धा थोर	३
जोडांनीयां हान नामा म्हणे स्तुती करीत	४

१००

श्रवणें जळती पापाचें पर्वत	
ऐका ब्रम्ह-गीत शुक म्हणे	१
धरी जो विश्वास करी जो पठण	
नरेल तो जाण भवसिंधू	२
आपण नरेल नव्हे हें नवल	
कुळें उद्धरतील सकळही	३
एकैक अक्षर निर्दोळी महा-पाप	

करा याचा जप माखिक हो	४
नाम घेतां धांवे अनवणिच पायें	
कोमळ हृदय कृष्णजीचें	५
विचारितां जाती कुळ अमंगळ	
नविचारी काळ-बेळ धांवतमे	६
शरणांगता नेदी काळ्याचीये हातीं	
नामा म्हणे त्रितीं दृढधरा	७

१०१

मेघउषाम-वर्ण झालासी सगुण	
कार्य आणि कारण तूज नमो	१
गुंजाहार गळा मधूरपिच्छें वेठीं	
रुपाळ जगजंठी तूज नमो	२
वन-पुष्पांच्या माळा आपाद शोभती	
लक्ष्मीच्या पती तूज नमो	३
वेणु वाजवीसी गाई त्या चारीसी	
नकळे कोणहारीं तुझी नीला	४
हानीं तुझ्या कवळ शोभे पीनांबर	
चरण संदर तूज नमो	५
घेवोनी अवतार दुष्टांसीं मारीसी	
भक्तांसीं रशिरी निरंतर	६
रावण कुंभकर्ण मारिरी आत्मारामा	
सोडविले आम्हा बांदिहनी	७

तुझे मी वाळक वेडे अविचारी
नामा म्हणे करी कृपा आतां

८

१०२

भव-सिंधू तराया एकची उपाय
ध्यावं तुझे पाय वासुदेवा
गोविंद गोपाळ वाचेसीं निखळ
उद्धरे तात्काळ कळीपाजी

१

२

नारायण नारायण करिजो पारायण
तो उद्धरे जाण इहलोकीं

३

तुटती यातना कर्माच्या भावेना
जडजीवा उद्धरण नाम स्मरा
अहर्निशीं कीर्ती गाती भाविक भोळे
त्यांणीं तुज जिंकीले ब्रम्हा म्हणे
नामा म्हणे ऐसं दाविलें सुगम
नलगें तुम्हा नेम नाना कोटी

४

५

६

१०३

कृष्ण भक्ति वीण तरला आहे कोण
द्यावा हा निवडून एक तरा
कार्य आणि करेण लटिकाची शीण
बर्मन कळोन वायां गेले
नामा म्हणे स्वामी रवेचर माडली

१

२

बाळक्रीडा.

कूपेनें दाविली वाट मज ३

१०४

धन्य त्या गोपीका धन्य त्यांच्या गाई
 धन्य हेची मही ब्रम्हा म्हणे १
 विश्वात्मा जो हरी क्रीडे या वनांत
 नृणादि समस्त धन्य धन्य २
 धन्य गोवर्धन धन्य वृंदावन
 वृक्षाःदि पाषाण धन्य धन्य ३
 धन्य हे गोकुळ धन्य हे गोपाळ
 प्रजवासी सकळ धन्य धन्य ४
 धन्य ही यशोदा स्तन दे मुकुंदा
 धन्य तूंची नंदा त्रैलोक्यांत ५
 ब्रम्ह सनातन वेदासीं न दळे
 गड्यां संगें खेळे अरण्यांत ६
 विश्वाचा जो बाप नंद त्याचा पिता
 यशोदेसी माता म्हण तसे ७
 सद्गदीत कंठ नेत्रीं जळ वाहे
 नामा म्हणे काय मागतसे ८

१०५

इतुकें मागतसे तुज वनीं जन्म देईं मज १
 सुखें करुनी राहीन तुझे पाहीन चरण २
 बहुत शिणलों आतां तुजपासीं आलों ३

अपंग.

६५

नकरीं आद्वेर दास तुझा मी किंकर ४
येतों काकुळती नामा म्हणे देवाप्रती ५

१०६

काय देसील यांजला ब्रम्हा म्हणे नकळे मला १
म्हणसि देईन मी मुक्ती तरीं ऐका रमापती २
मारायासीं आले व्यासीं स्वरूपीं मिळविले ३
न फिटे याचें पुण्य तुजबरी झालें व्रण ४
येथुनीयां नवजासी मज कळलें मानसीं ५
आणुनीयां देत गाई गोपाळ समस्त ६
घाली पोदामध्यें डोई क्षमा करीं माझे आई ७
आज्ञा घेवोनीयां गेला नामा म्हणे स्व स्थळाला ८

१०७

आनंदें खेळत राम म्हणे कृष्णनाथ १
गडी म्हणताती रामा ताडफळें देईं आम्हा २
सकळ मिळोनी आले धेनुकेचे वनीं ३
वृक्ष हालवोनी फळें पाडीलीं मेदिनीं ४
येत धावांनी अस्तर करी नयाचा संहार ५
भक्ताचा अंकित नामा म्हणे कृष्णनाथ ६

१०८

कालिंदीचे डोईं काळीयाची वस्ती १
ऐक परिक्षीती चरित्र हें १

बाळक्रीडा.

पक्षि श्वापदांनीं सोडिलें त्या स्थळा	
निघताती ज्वाळा तयाडोहीं	२
विषाचीया योगें झाडें जळताती	
जीवन न घेती कोण्ही त्याचें	३
वैकुण्ठ-नायक तयावनीं आला	
गोपाळांचा मेळा बरोबरी	४
हुतुतु हामामा लपनडाई खेळताती	
देवासी म्हणती लपें आतां	५
तृपाक्रांत झाले गाई ते गोपाळ	
पिती तेव्हां जळ काळियाचें	६
लहानाळीं मुलें नाहीं तयां ज्ञान	
झाले गत प्राण सकळांचे	७
नामा म्हणे तेव्हां कृपा-दृष्टीं पहांत	
उठवी समस्त गाई गडी	८

१०९

जगजेठी तेव्हां क्रोधाचला चित्तीं	
करीन मी शांती तूझी आतां	१
माझीयां लेकरां दीधलासी त्रास	
करीन मी नाश आतां तुझा	२
त्रैलोक्यांत कोण ऐसा हो समर्थ	
माझे शरणांगत मारील तो	३
माझीया भक्तांसींजो कां दुःख-दाय	

अपंग.

६७

करीन प्रळय त्याजवरी	४
स्फुरताती दंड कांपती अधर	
उठला सखर जगदीश	५
कलंबाचे वृक्षीं देव चढतसे	
पीतांबरकासे खोवीतसे	६
जगद्गुरु तेव्हां पुष्पमाळा काढी	
टाकीतसे उडी जळामध्यें	७
नामा म्हणे शोकें व्यापीलें समग्र	
करूनी एकाऽग्र मन एका	८

११०

घालीतसे वेढे दीप्ततसे जळीं	
आकांत सकळीं मांडीयेला	१
गडी रडताती वत्सें पडताती	
कपाळ पीटीनी सकळीक	२
तूजवांचूनीयां रक्षी कोण आम्हा	
काय सांगूं रामा सकळीक	३
रूसलीया आमुचें करिसी समाधान	
तूजवीण वन वीस वाटे	४
आम्हा-साठीं तूबां दुष्टासी मारीले	
कोण आतां उळे पुरवील	५
तुज वांचूनीयां आम्ही सर्व दीन	
न जाऊं येथून गोकूळासी	६

बाळक्रीडा.

वियोगानें तेंव्हां पक्षी रडताती	
आतां कृष्णमूर्ती केंची आम्हा	७
बोलोनीयां ऐसें निस्तेज पडती	
नद्या वाहतानी स्थीरावल्या	८
नामा म्हणे होती दुश्चिन्हें बहूत	
गोकुळीं समस्त वीचारित	९

१११

यशोदा व्याकूळ जहालीसे प्राणें	
म्हखी असो तान्हें वनामार्जी	१
उठती नीडका स्तनीं माझ्या फार	
लबनसे नंत्र वेळोवेळां	२
जीथ तळमळी दाटे माझा घांस	
पाहीन पाडस केव्हां आतां	३
गोकुळीचे जन नीघाले सकळ	
पहाती गोपाळ बनामध्ये	४
कालिंदीच्या तीरीं पडले सकळ	
पाहोनी कोल्हाळ करिताती	५
कपाळ पीटीती यशोदा रोहीणी	
आतां चक्रपाणी केंचा आम्हा	६
धांव धांव कृष्णा दावीरे वदना	
पाजूं आतां यान्हां कोणालागी	७
तुझीया कौतुकें कंठीं मी संसार	

अभंग.

जळते अंतर तूज-साठीं
 कोणावरी आनां घालूं अडंकार
 बुडालें हें घर माझे आतां
 नामा म्हणे शोकें जाऊं पाहे प्राण
 सकळांचें जीवन कृष्णनाथ

११२

नंद म्हणे माझे बुडालें जहाज
 अभाग्यासीं मज कृष्ण केंचा
 काय माझे तप संपूर्ण सरलें
 म्हणोनी बुडालें तान्हें माझे
 चिंतनें व्याकुळ पीटी वक्षरथळा
 दावारे सावळा प्राण माझा
 आलीयां अतीथा त्रासें दवडीलें
 म्हणोनी बुडालें बाळ माझे
 प्रातःकाळीं पाहूं कोणाचें मी मूरव
 येथुनीयां मूरव नाहीं नाहीं
 समस्तांची दृष्टी करी तूज कर्षी
 म्हणोनी जगजेठीं टाकीयेलें
 गोकुळीचें जन देऊं पाहे प्राण
 वांचाया कारण काय आतां
 अप्रय देतसे बळिभद्र सर्वांसी

बाळक्रीडा.

मासूनी दुष्टासीं येईल आतां ८
 अंतर्गामीं जाणें जन झाले वेडे
 नामा म्हणें वेदे काढीतसे ९

११३

तयाचे मस्तकीं नाचे नारायण
 आरंभी गायन जगदीश १
 त्रेलोक्याचा पार घाली वृषीकेशी
 दमीत दुष्टासीं स्वामी भाझा २
 होनां एक क्षण झाला तेव्हां क्षीण
 जाऊं पाहे प्राण काळियाचा ३
 तेव्हां ल्याच्या स्त्रीया येती काकुळनी
 लक्ष्मीच्या पती कृपाळूवा ४
 यज्ञेशा अच्युता गोविंदा माधवा
 दयानिधी केशवा कृष्णनाथा ५
 श्रीधरा वामना अगा वासूदेवा
 ऐकावी ही देवा विज्ञापना ६
 आम्हालागीं आतां देईं चूडे हान
 धरीती चरण देवजीचे ७
 दीनाचा दयाळ दासाचा कैवारी
 नामा म्हणें हरी उतरला ८

११४

राहूं नका येथें जावे समुद्रासी

सांगे हृषीकेशी सकळीकां	१
तुझीया मस्तकीं असती माझे चरण	
न भक्षी तुज जाण पक्षीरौज	२
दिव्य सुमनाच्या घालीताती माळा	
पूजिती सावळा बाप माझा	३
अनेर्घ्य रत्नाचे देती अळंकार	
श्रीसुरव सुंदर पद्मानाती	४
जेंबूनदतार्दीं घालीती भोजन	
निघती तेथून सकळीक	५
आला भगवान आनंदले गडी	
उपगारिती गुटी जन नेढां	६
काळिया आख्यान स्मरे जो मानसीं	
न डुंकी तयासीं सर्पकूळ	७
अहर्निशिं याचें करी जो पठण	
नामा म्हणे विघ्न नाहीं तेथें	८

११५

आला वनमाळा मग पेटती सकळी	१
यशोदा रोहिणी पोटिं धरी चक्रपाणी	२
गाई धांवताती कृष्ण-आंगातें खाटीती	३
उड्या मारिताती गडी आनंदें नाचती	४
न वर्णबे तो आनंद नामयाची बुद्धि मंद	५

११६

बाळक्रीडा.

झाला अस्तमान तेथेंची राहती	
ऐके परिक्षीती अद्भुत तें	१
निद्रेनें व्यापीलें शौनिकारे सर्वा.	
लागला वणवा तया वनीं	२
गाई पळताती पक्षा रडताती	
पिलें पडताती रुष्णापुटे	३
हाहाकार झाला धांव धांव रुष्णा	
वांचवी रे प्राणा सकळांच्या	४
तुझीं आम्ही बाळें वांचवीरे आम्हा	
धांव धांव रामा म्हुणताती	५
आक्रोशें रडती मारिताती हाका	
वेकुठ नायका रक्षी आम्हां	६
दीनाचा दयाळ मनाचा कोवळा	
घाली अग्निज्वाळा मुखामध्ये	७
होतां प्रातःकाळ सकळ उठीले	
नामा म्हुणे आले गोकुळांत	८

११७

दुष्ट दुगन्धारी गोपाळाचा वेष धरी	१
दैत्य वांळखिला रामें प्रलंब मारिला	२
देव करिती जयजयकार पुष्यें वर्षती अपार	३
सूर्य आलासे माझ्यान्हा देव पहाती भोजना	४

७५५.

७३

नामा म्हणे पाचारीती गडी एकत्र बैसनी ५

११८

एकेठाईं करुनी अन्न हातें वाढी नारायण १

हें पाहोनी सरवर चितीं करीती विचार २

धन्य पुण्य गौळीयांचें आम्हा अन्न मीळे केंचें ३

गक असे युक्ती हात धुईल श्रीपती ४

उच्छिष्टाचे मीसें देव जळीं होती मासे ५

हें कळलें घननीळा सांगतसे हो गोपाळा ६

चला वृंदावना जाऊं नामा म्हणे उदक घेऊं ७

११९

वृणाचीया मिषें गाईं गेल्या दूरी १

पाचारी मुरारी नामें त्यांच्या १

चंद्रप्रागे गंगे प्रागीरथी यमुनें २

येईं नाम्नपर्णे धांवोनीयां २

सरस्वती प्रवरे कालिंदी नर्मदे ३

येईं तुंगपद्रे धांवोनीयां ३

देवाजीचा शब्द ऐकोनीयां कार्ना ४

येतानी धांवोनी नामा म्हणे ४

१२०

त्रिभंगी देडुडे उभे वृंदावनीं १

वैष्णु चक्रपाणी वाजवीनो १

तयावरी गाईं टाकिताती माना २

बाळें स्तनपाना विसरलीं २

नामदेव.

सर्प आणि नाग मुंगसें बैसतां जळेंहीं वाहातां विसरलीं	३
हस्ती सिंह एकेठायीं बैसताती फामर शुलनी वेशुनादें	४
बिंचरतां बेणी तेथें राहे फणी करीतां भोजनीं घ्रासमुरवीं	५
उदकाचे कुंभ गोपीकांचे शीरीं यमूनेच्या तीरीं वेडावत्या	६
जहाले तटस्थ त्रिलोकींचे जीव वीसरला शिव देहभाना	७
नामा म्हणे ज्योमीं उभ्या देवांगना पाहोनीयां कृष्णा शुलताती	८
१२१	
मार्गशीर्षमासीं कात्यायनीव्रत कुमारी समस्त आचरती	१
अरुणोदयीं येती कालिंदीचे तीरीं गानी त्या सुंदरी कृष्णजीला	२
सिकतेची मूर्ती करुनी देवीची पूजा अर्चा तीची करीताती	३
जोडुनीयां कर करीती स्तवना ऐके विज्ञापना आदिमाये	४
नंदाचा नंदन देई आम्हा यती	

अभंग-

७५

नामा म्हणे येती स्वस्थळारी

५

१२२

कळिंदीचे तीरीं वस्त्रं ठेवीताती

जळांत रीघती सकळीक

१

गड्यां समवेत आला तेथें कृष्ण

करावया पूर्ण व्रत त्यांचें

२

वस्त्रं घेऊनीयां चढे वृक्षावरी

घाबरल्या नारी पाहोनीयां

३

वस्त्रं देईं आतां आमुचीं मुकुंदा

जावोनीयां नंदा सांगूं आतां

४

अच्युता अनंता कृष्णा गरुडध्वजा

दासी आम्ही तूझ्या सकळीका

५

वाजतसे शीत जाऊं पाहे प्राण

यशोदेची आण तूज असे

६

ऐकोनीयां नामा म्हणे हासतसे

धर्म सांगतसे तयांलागीं

७

१२३

नग्न होऊनीयां स्नानजे करीती

सांचीं व्रतें होती निरर्थक

१

त्वरें करोनीयां या गे मजपारसीं

सांगतों तुम्हासीं प्रायश्वित्त

२

नामदेव-

एकी आड एक गुह्यस्थानीं हात आनंद बहुत मनामध्ये	३
करा नमस्कार सांगे वनमाळी एक हस्त भाळीं लागीताती	४
देवा हिजा ऐसा करितां नमस्कार पाप याचें फार धर्मशास्त्रीं	५
ऐकोनीयां ऐसें लज्जा सोडोनीयां पडताती यायां आदित्याच्या	६
वरुं देत तेव्हां तयां जगज्जीवन मनोरथ पूर्ण करीन मी	७
नामा म्हणे घेती गोकुळासी नारी चालीला श्रीहरी तेथूनीयां	८
१२४	
प्रातःकाळीं सांगे सकळां श्रीकृष्ण नका घेऊं अन्न आज कोणी	१
सोडोनीयां गाई चालीले वनासी गडी हृषीकेशी खेळताती	२
कर्जियेले आम्हा नका घेऊं अन्ना खावें काय कृष्णा आजी आतां	३
गडीयासीं सांगें वेकुंठीचाराणा सांगावें ब्राम्हणा जावोनीयां	४
वनीं उपवारी आहे रामकृष्णा	

अभंग.

७७

घावें त्यासीं अन्न कृपाकरुनी	५
गोपाळासीं नेव्हां धाडी वासुदेव	
पहावया भाव याज्ञिकांचा	६
जोडोनीयां हात वंदीनी द्वीजांसी	
धाडीलें आम्हांसी कृष्णनाथें	७
नामा म्हणे ऐसें सांगती गोपाळ	
याज्ञिकां सबळ अभिमान	८

१२५

पडे प्रायश्चिन्त बोलुं नका कोणी	
ऐकूं नये कानीं शब्द यांचा	१
स्वर्ग सुखासाठीं करीनाती यज्ञ	
टाकिती अचदान अग्निमुखीं	२
मोक्षा वर्नां आला नकळेची त्यांला	
पूर्णब्रम्ह याला न जाणती	३
कृपाळु बहून परिक्षीती राया	
उद्धार कराया पाठवीले	४
इच्छामात्रें पाडी अन्नाचे पर्वत	
काकुळती येत अन्नासाठीं	५
गडीयासीं कळे तेथील आकार	
निघती सत्वर तेथूनीयां	६
येवोनीयां कृष्णा सांगितलें त्यांनीं	
हांसे चक्रपाणी नामा म्हणे	७

१२६

नामदेव

रुष्णा पांचरवर्णा ऊथळ हीसती	
लाहानाल्या भिंती त्याजवरी	१
विरतू घालीताती गवत आंथरती	
बडबड करीती अवघेजण	२
घालुनीयां नूप हातीं घेती चाटू	
करीती अंफटू अस्केवेळ	३
लांकडांचें पालें घेऊनी बेसला	
मिळालासे मेळा त्याजपुढें	४
येवढेसे भांडे तांदूळ सिजवीती	
तुजळा काय देती त्यांतुनीयां	५
घडीघडी ऊठती घडिघडी बेसती	
ते काय श्रीपती आम्हा सांग	६
काय चतुराई असे त्या गोवळा	
भावासीं भुलला नामा म्हणे	७

१२७

गडीयांसी तेव्हां सांगीनले देवें	
स्त्रियांसी सांगावें जाऊनीयां	१
नको रुष्णा द्विज आम्हासी मारीती	
अभय श्रीपती त्यांसी देत	२
खरें करुनीयां गेले स्त्रियांपासीं	
सांगीनलें त्यांसी वर्तमान	३

ऐकुनीया ऐसें उठील्या सत्वर	
कर्जाती फ्रतार तेव्हां त्यांचे	४
एका ब्राम्हणानें स्त्रियेसीं बांधीलें	
प्राणासीं सांडीलें परिक्षीती	५
सकुमार सांवळा राजीव-लोचन	
पहाताती रुष्णा-सुरव तेव्हां	६
आनंदाचे नेत्रीं वाहानें जीवनें	
पुसे वर्तमान नामा म्हणे	७

१२८

घरा जावें ऐसें सांगे पुरुषोत्तम	
ऐकोनी तें श्रम फार होय	१
दया-निधी ऐकें अगा मेघव्यामा	
धाडूं नको आम्हा येथूनीयां	२
तूजसाठीं आम्हीं सोडीलें फ्रतारां	
चरणीं देई थारा देवराया	३
देव ना संसार आम्हा झालें रुष्णा	
सांगावें हें कोणा दुःख आतां	४
तुमचे फ्रतार वंदीती तुम्हाशी	
सांगे हृषीकेशी भिऊं नका	५
सांगतांची ऐसें चालिल्या त्या सर्व	
पहाती केशव वेळोवेळां	६

नामदेव.

द्विजाचे मानसीं होय अनुनाय	
निंदितानी आय आपणाते	७
भोजन करूनी गडी राम कृष्ण	
निघती तेथून नामा म्हणे	८
१२९	
इंद्राचा विभाग भर्षा चक्रपाणी	
म्हण गोवर्धनीं धरूनीयां	१
कोधावला इंद्र गोळीयां निंदित	
दावीन सामर्थ्य तुम्हा आतां	२
पोगाच्या बुद्धीनें वर्तताती सर्व	
धरूनीयां गर्व तेंची करी	३
प्रलय मंघाच्या काटील्या शूरवळा	
वर्षावे गोकुळा जावोनीयां	४
आज्ञा म्हणोनीयां वंदियेला इंद्र	
कोपे जैसा रुद्र प्रळयींचा	५
सुसळांच्या धारा मेघ वर्षताती	
गारा पडताती शिळा ऐशा	६
मरताती पक्षी श्वापदे अपार	
दिवें नारी नर कांपताती.	७
नामा म्हणे गाई हंबरडा हाणीती	
येऊनी पडती कृष्णापुटे	८

अभंग

८१

काकुळती येती सकळीक लोक	
पहासी कौनुक काय आतां	१
यागें बहुतां परी रक्षीयेलें आम्हां	
अगा पुरुषोत्तमा हीनबंधू	२
तुजवांचोनी कोण आम्हांसीं रक्षीता	
उदारा अनंता जगजेथी	३
शरणशरण्या अगा वासुदेवा	
अच्युता माधवा हीनबंधू	४
विलंब करीतां जातीलरे प्राण	
धरीती चरण नामा म्हणे	५

१३१

सकळीकां तेढां देवें आश्वासीलें	
इंद्रें हें मांडीलें विघ्न आहे	१
महेंद्राचा रंक करीन क्षणांत	
पहा पुरुषार्थ करीन मी	२
रक्षणार यांसीं आहे मी गोविंद	
उतरीन मद तुझा आतां	३
शरणायता मारी कोण ऐसा थोर	
मशक पामर पाहूं आतां	४
यासाठीं करीन सृष्टीचा उभार	
लागोंनेदी वारा दुःखाचा मी	५
गोवर्द्धना तु ह्यी चलारे सकळ	

नामदेव.

दावीतों घी बळ इंद्रा आतां ६
 उचलीला गिरी प्रथम अंगुळीं
 नामा ह्मणे बळी बाप माझा ७

१३२

राहा याचेतळीं आनंदें करुनी १
 मानूं नका मनीं जय याचें
 पाहूं कीती दिवस पडतो पाऊस
 धरीन निःशेष प्रळयांत २
 सांगतांची ऐसें राहाती सकळ
 वर्णिताती बळ परस्परें ३
 सोंगडे ह्मणती पडेल अवचीत
 लावार्कीं रे हात सकळीक ४
 उगेची अमती बाळकें अज्ञान
 म्हणे नारायण काटा हात ५
 सप्त दिवस होती सांगतो योगींद्र
 पहावया इंद्र येताझाला ६
 अद्भुत चरित्र पाहुनि गेली ज्ञांत
 येघासीं सांगत पुरे करा ७
 नामा ह्मणे इंद्र मनीं तो शंकला
 अपराध घडला समर्थाचा ८

१३३

अभंग.

८३

राहीला पाऊस निघावे बाहेर	
सांगे विश्वंभर सकळांसी	१
दीनबंधू तेढां ठेवी पर्वतासी	
भेटती देवासी सकळीक	२
आयुष्य बहुत तुज होवो कृष्णा	
वांचवीलें प्राणा सकळांच्या	३
विष्णु दास नामा घोबालुनी जाय	
येगे माझे माय भेटी देई	४

१३४

वाहातसे नेत्रीं इंद्राचीयां नीरे	
अपराधी थोर देवग्या	१
क्षमा करीं आतां अच्युता अनंता	
अगा कृष्णनाथा दीनबंधू	२
तुझीया दासारीं दुःख म्यां दीधले	
ज्वांतीनें मोहीलें मन माझे	३
दावी तुज थोरी न करींच सेवा	
करा दंड देवा मजलागीं	४
तूंचि माझा बाप तूंचि माझी आई	
क्षमा कृष्णा बाई करीं आतां	५
देत्य मारावया भूतळीं आलासी	
भक्तांला रक्षिसी निरंतर	६

नामदेव.

जगद्गुरु माझा धनी बनमाळी
जोडांनी अंजळी उभा असे ७
चतुर्भूज गळां वैजयंती माळा
पहातसें डोळां नामा म्हणे ८

१३५

गोविंदा माधवा केशवा वामना
मायाःतीता कृष्णा तूज नमो १
गोवर्धनोद्वारा देवा विश्वंभरा
निर्गुण निराकारा तूज नमो २
जनार्दना हरी कृपाळु हृषीकेशा
पुराण पुरुषा तूज नमो ३
अव्यक्ता क्षेत्रज्ञा अचिंताकूटस्था
भूवर्नेकेनाथा तूज नमो ४
अनंत ब्रह्मांडे तूझीये उदरीं
घनश्यामा हरी तूज नमो ५
देवराया तूझे कोमळ हृदय
कृपादृष्टी पाहे मजकडे ६
तुझा मी किंकर आहे वासुदेवा
अभय या जीवा देई आतां ७
नामा म्हणे घाली चरणासीं मीठी

बोले जगजेटी स्वामी माझा

८

१३६

तुझा मोडिला म्यां यज्ञ	ऐक तयाचें कारण	१
न करीशी स्मरण	सुगवाऽरूढ तुझे मन	२
विसरलासीं मज	अनुग्रह केला तुज	३
ऐसें सांगे नारायण	नामा म्हणे समाधान	४

१३७

आणूनि करुभी करी अक्षिषेक		
येती सकळीक देवगण		१
करवरांची दाटी करीती नमस्कार		
होतसे अपार पुष्य वृष्टी		२
वेद मंत्र घोष ब्रुयी करीताती		
अप्सरा नाचती थईथया		३
नारद तुंबर गंधर्व गायन		
वर्णीताती गुण कृष्णजीचे		४
यथाविधी इंद्र पूजी विश्वंभर		
जोडोनीयां कर उभा राहे		५
आजा घेऊनीयां जाय म्यग्यळासीं		
येती गोकुळासीं सकळीक		६
चरित्र जो कोण्हा उच्चारिल वाचे		
जळती पापाचे पर्वतते		७
नामा म्हणे ऐसें सांगतसे शुक		

सूत पुराणीक शौनकासीं ८

१३८

अहर्निशीं कंस बैसे चिंताक्रांत
विचार पूसत प्रधानासीं १
प्रतिज्ञा करोनी शत्रुवधा जाती
ते मागे न येती परतोनी २
आतां पुरुषार्थी कोण पाठवावा
तो मज सांगावा निचडोनी ३
सांगती प्रधान धाडा अस्तरास्तर
तंव ती समोर उष्मा राहे ४
ह्मणे मज मृत्यु नसे कोणा हातीं
हापारीं मारुती गुप्त झाला ५
ऐकोनीयां ऐसें आनंद मानसीं
गौरवीलें त्यासीं नानापरी ६
नामा ह्मणे काळें बोलावीलें त्यासी
सत्वर वनासी येताझाला ७

१३९

आनंदें वनांत खेळताती गोप
गायीचे कळप चरताती १
अकस्मात दैत्य देवती दुरून
म्हणती कृष्णा विघ्न थोर आलें २
लपें तूं कान्होबा म्हणताती गडी

घालीतों घोंगडी तुजबरी	३
घाबरले तेव्हां समस्त गोपाळ	
पाहोनी घननीळ बोलतसे	४
तुम्ही कांहीं चिंता न करा मानसीं	
गारीतों मी यासी क्षणामाजी	५
राहोनीयां उभा पहात अंतरीं	
यासीं मृत्यु कैरीं कोणाचीया	६
वातैत्मजा हातीं मरण असे यासीं	
कळलें देवासीं नामा म्हणे	७

१४०

गायी गोप तेव्हां लपवोनी क्षणेक	
जानकी-नायक झाला देव	१
आकर्ण नयन हातीं धनुष्य बाण	
करीतसे ध्यान मारुतीचें	२.
स्वामीचा तो धांवा ऐकोनीयां कानीं	
हडबडीला मनीं कपींद्र तो	३
निघोनी खरीत वनामाजी आला	
चरणासीं लागला प्रेमभावे	४
म्हणे स्वामी कांहीं सेवकासी आज्ञा	
करावी सर्वज्ञा दयानिधी	५
देव म्हणे बारे काय सांगूं फार	

पेल तो असूर येत आहे	६
तुझ्या हातें असे तयासी मरण	
झणोनी स्मरण केलें तुझे	७
तयासीं जावोनी मारावें खां आतां	
चरणीं ठेउनि माथा नीघाला तो	८
दुर्जनें तेवेळीं मारुती पाहीला	
मूणे काळ आला कोठोनीयां	९
धरुनीयां नरडी केला गतप्राण	
पुनरपि येऊन वंदीतसे	१०
नामा मूणे दोन्ही जोडोनीयां कर	
बोलिला उत्तर काय आतां	११

१४१

त्रेतायुगीं ख्याती करुनीयां शोर	
वधीले अरऊ रावणादी	१
कोण्या हेतूस्तव पुन्हा आगमन	
सांगा कृपाकरुन दासालागीं	२
ऐकोनी वचन बोले सर्वेश्वर	
दापारीं अवतार आठवा हा	३
तुझे भेटीस्तव रूप हें धरीलें	
दावीं तें वहीलें कर्पा मूणे	४
कृष्णलीला पहावी हेत आहे चिन्ता	
दावीं सीताकांता दीनालागीं	५

अभंग.

रूप दावीलें प्रकट

दि मौरसुगुट शोषतसे	६
गुंजाहार गळां वैजयंती माळा	
कासेरीं पींवळा पीतांबर	७
नवलक्ष गाथी गोपही तीतुके	
रंवलती कौतुकें करोनीयां	८
नामा म्हणे तेव्हां स्तुतीतें करीत	
न कळे तुझा अंत ब्रम्हादीकां	९

१४२

दापारींची ठेव संपूर्ण पाहून	
विनवी जोडोन कगलार्गी	१
गमरूप धरून मज बोलवावें	
तें रूप राहावें हृदयामाजी	२
मनोगय त्याचा एकोनी श्रवणीं	
झाला चापपाणी ताल्लाळीक	३
पाहोनीयां ध्यान करूनी नमन	
निघाला तेथून वायूसूत	४
घेवोनीयां आज्ञा सेतुबंधा गेला	
ध्यानस्थ बैसला नामा म्हणों	५

१४३

गोंळी म्हणती हृषीकेशी	दावीं आपुल्या स्थळासी	१
सरया सर्वो तूंशि रुष्णा	आमुची पुरवावी वासना	२

४ स्व.

कांगे	एक पं.	३
गडगडि	शस्त्र	४

कांगे

१३५

देहुडा पाऊळीं उभा तयेवनीं	
घेणू चक्रपाणी बाजवीतो	२.
ऐकतांची नाद गोकूळींच्या नारी	
पहाबया हरी नीघताती	३
फ्नतार सेजेसीं टाकूनी ऊठती	
वाढितां पंगती नीघताती	४
स्तन देतां बाळें टांकीलीं भूमीसी	
मोकळीया केशीं नीघताती	५
नामा म्हणे ऐश्या गेल्या देवापासीं	
आनंद मानसीं नसमाय	६

१४५

वनामध्ये कांगे आल्याती सकळ	
विनोदें गोपाळ म्हणतसे	१
निशीमाजी व्याघ्र फिरताती रानीं	
जावें सकळांनी घरा आतां	२
एकोनीयां ऐसें कठीण वचन	
बालीळें जीवन नेत्राहूनी	३

शाहाणा चतूर आहेसी नेटका	
वेकुंठनायका विचारावें	५
कामाग्नीनें रुष्णा वरीलों सकळ	
मांडीयेला रवेळ मन्मथाचा	६
एक एक नारी एक एक रुष्णा	
करावया पूर्ण इच्छा त्यांची	७
प्रकृतीसीं ऐसा सुलला गोविंद	
करीती आनंद नामा म्हणे	८

१४६

झाला अभिमान धन्य आम्ही आतां	
लक्ष्मीच्या कांता भोगितसें	१
गुप्तझाला तेव्हां वेकुंठनायक	
करिताती शोक सकळीक	२
निघात्या तेथूनी फिरताती वनें	
यशोदेचें तान्हें धुंडावया	३
दृक्षआदि पक्षी पुसती तयांसी	
तुम्ही हृषीकेशी देखीयेला	४
मृगांसी पुसती देखियेला डोंबां	
सांगारे सांवळा कोण्हीतरी	५
आम्हा वरी तुम्ही कायरे कोपतां	

सांगा ना भगवंता पुसतसों
 कुरवंडी करूं सकळांचे प्राण
 देऊं त्या भूषण अंगावरले
 नामा म्हणे जेथें असे अभिमान
 तेथें नारायण नाहीं नाहीं

१४७

ऐकावें चरित्र परिक्षिती राया
 बरोबरी जाया एक असें
 तोडोनीयां पुढें करी अळंकार
 घालीत श्रीधर तीजवरी
 नये क्षणभरी योगियांचे ध्यानीं
 घालीतसे वंणी आवडीनें
 वंदीचेली शिवें चरणिची गंगा
 करीतसे सांगा नीट तीच्या
 गोपीकांच्या वेधें प्रगटल्या श्रुती
 गुह्य तुजप्रती सांगितले
 घेवोनीयां तीसीं गेला कुंजवना
 वज्रांकुश चिन्हां उमटती
 गोपीकांच्या मेळा येतसे तांतडी
 युगांऐसी घडी झाली तयां
 नलगेची शोध शिणती सकळा

न जाती गोकुळा नामा म्हणे

८

१४८

चंद्राच्या प्रपेनें चमकती पाऊले

दुरोनी देखीलें गोपीकानीं

१

कृपणाचें धन होतें जें चळलें

तयांसी लाधलें अवचिता

२

एकी मागे एक धांवताती नारी

आहे येथें हरी ऐसें वाटे

३

घेऊनीयां रज लाबिताती भाळा

पहाती सकळा न्याहाळुनी

४

बरोबरी नारी कोणीतरी असे

पाऊलाचे ठसे उमटले

५

पापिणी गे तुम्ही आम्ही सकळीका

पुण्याची अधिका म्हणुनि पोगी

६

बरोबरी तीसी होय अभिमान

झालासं स्वाधीन माझ्या देव

७

कडे घेसी तरी येतें बरोबरी

बालवेना हरी मज आतां

८

जाणोनि अंतर ठकबीलें भगवंतें

नामा म्हणे तेथें रडतसें

९

१४९

मागोनीयां गोपी आल्यातीज पासीं

नामदेव.

कोठें हृषीकेशी सांग आम्हा
 टांकोनीयां मेला मज पूतनारी
 येथेंची सुरारी गुप्तझाला
 वैकुंठनाथका अगा नारायणा
 दावीं रे वदना एकवेळां
 कृष्णाचें चरित्र सकळ करीती
 मन रंजवीती नामा म्हणे

१५०

जीडोनीयां हात येती काकुलती
 पाव कृपामूर्ती आम्हांलागीं
 अवतार घेसी दुष्ट वधायासी
 येसी गोकुळासी म्हणोनीयां
 पाहोनीयां तूला लक्ष्मी पानली
 दरिद्रें पळालीं येथूनियां
 सकळांसी सुरव द्यावया आलासी
 आम्ही बनवासीं दुःखी होतो
 नामा म्हणे कंठीं धरीयेला प्राण
 दाववी चरण द्यानीधे

१५१

सरोवरीं कमळें तैसे तुझे नेत्र
 त्याहुनी विचित्र दीसताती
 कृपालुवा ऐके अगा हृषीकेशी

आम्ही तुझ्या दासी मोलावीणें	२
कामरूप देंत्य मारीतो आम्हासी	
भक्तांसी रक्षीसी निरंतर	३
दीनासी रक्षीसी दुष्टांसी मारीसी	
धर्माला स्थापीसी अपेसेची	४
घेवोनीयां शस्त्र मारावें सकळां	
आलासे कंठाळा नामा म्हणे	५

१५२

सकुमार सावळीं जैसीं रातो खळें	
दावीं तीं पाऊलें कृष्णराया	१
ध्वज वज्रांकुश पद्म तें शोभलें	
दावीं तीं पाऊलें कृष्णराया	२
दुडानीयां दुष्टा बाहेर काढीलें	
दावीं तीं पाऊलें कृष्णराया	३
रांगतां रांगतां यमळार्जुन मोडीले	
दावीं तीं पाऊले कृष्णराया	४
अघासुराउदरीं उभेची राहिले	
दावीं तीं पाऊले कृष्णराया	५
नामा म्हणे ज्यांतें बरुणानें पूजीलें	
दावीं तीं पाऊलें कृष्णराया	६

१५३

सकळांचें तुझ्या हातीं असे सूत्र
 यशोदेचा पुत्र न होसील
 नंदाचिया ऋणा फेडाया आलासी
 कळलें आम्हांसी तुझे कृपे
 तेहतीसकोटी देव ब्रम्हा सदाशिव
 प्रार्थनाती सर्व तुजलागी
 यादवकुळटीळका बैकुं ठनायका
 विधीच्या जनका भेट आतां
 नामा भूषणे मुरव दावीं कृष्णनाथा
 हरेल ही व्यथा वियोगाची

१५४

शरणागता तारीं भवसिंधु खरीत
 ठेवावा नो हात शिरावरी
 अरण्यांत दुष्ट दैत्यांसी मारीत
 ठेवावा नो हात शिरावरी
 वेणु पांवा जया हातांत शोभत
 ठेवावा नो हात शिरावरी
 घेऊनी सिंदोच्या गड्यांसी वादीत
 ठेवावा नो हात शिरावरी
 रक्षावया ब्रजा उचलीला पर्वत
 ठेवावा नो हात शिरावरी
 रूवर्णाचीं कठीं भूषणे असुप

पहानां निष्ठाप नामा म्हणे

६

१५५

अभिमानें घाला घानळा आम्हासी म्हणोनी लपसी देवराया १
 तुजवांचोनीयां जाऊं पाहे प्राण दारववी वदन एकवेळां २
 मुगुट कुंडलें श्रीमुख सांबळें केशरी लारीलें गंध भाळीं ३
 पाहोनीयां जीवा होय फार दुःख हारेळ ही भुक डोळीयांची ४
 तुजवांचोनीयां आम्हा नाही कोणही निहीं त्रिभुवनीं नामा म्हणे ५

१५६

चरणासी शरण तुझीया जे येती तेची उतरनी भवसिंधू १
 लक्ष्मीनें ज्यांतें असे आराधीलें ठेवीं तीं पाऊलें स्तनावरी २
 आवडीनें शिवें मस्तकीं वदीलें ठेवीं तीं पाऊलें स्तनावरी ३
 नामा म्हणे ऐसी करीताती स्तुती शिंपियंळी शिती अश्रुघातें ४

१५७

आम्हावरी कांरे धरीयेला राग काय तुझे सांग आम्ही केले १
 रदनसों आम्ही मारितसों हाका विश्वाच्या जनका नायकसी २
 कामाग्नीनें आम्ही नळतो सकळ करावें शीतळ अधरामृतें ३
 नामा म्हणे देई एकवेळ भेटी तूज सार्थी कष्टी फार होतो ४

१५८

वाजयोनी वेणु पसरीलें जाळें आम्हासीं न कळे काटीयातूं १
 दुरवबोनी सर्वां टांकीयेलें वनीं गेलारी वेधूनी पारधीया २
 धरुनीयां धीर न रहावे कृष्णा देऊं आम्ही प्राणा सकळीका ३
 सकळांच्या हत्या येती तुज बरी नामा म्हणे हरी भेटी देई ४

१५९

त्रिविध तापें प्राणी होतानी संतप्त शीतळ करीत कथामृते १
 अमृता परीस तुझि कथा अधिक सांगतसे ऐक देवराया २
 स्वर्गचिं अमृत प्राशन करीती पुण्य सरल्या येती मृत्युलोका
 तुझी कथा देत अच्युत पदासी नविचारी मानसीं याती कांहीं ३
 नाहीं चतुराई बोवडे हे बोल लिहित विवृल नामा म्हणे ५

१६०

गाईं घेवोनीयां जाईं जेव्हां राना आसुचीया मना दुःख वाटे
 सकुमार सांबळीं जैसीं रातोसळें त्याहुनी कोवळे पाय तुझे २
 खडे काटे बहुत कठीण नृण मूळें ठेवीसी पाऊलें तथा वरी ३
 पावतोसी क्लेश अगा वासुदेवा म्हणोनीयां जीवा दुःख वाटे ४
 सांगतसों आम्हीं नित्य यशोदेसी धाडूं नको यासी वनामध्ये ५
 नामा म्हणे होय सकळांचा उद्धार म्हणोनी श्रीधर बना जाय ६

१६१

तूजवांचोनीयां वैकुंठनायका आम्हासी घटीका युग होय १
 अस्तमान होतां येसी तूं गोकुळीं तोंडावरी धूळी गोरजाची २
 कुरळ हे केश सुंदर नासीक पाहोनीयां सुरव फार होय ३
 लवनी पापण्या न सोसति आम्हा अहर्निशीं नामा हेंची गाये ४

१६२

टांकि येले आम्ही पनिबंधुसुतां आलोंत अच्युता तूज पासीं
 आमुची ही इच्छा करिरील पूर्ण आहेसी कठीण ठावें नाहीं
 घालोनीयां कूपीं कापियेळें दोरा सार्थियेळें वैरा आपुडीया
 वरोनीयां टांकीं मोठासा पर्वत म्हणती समस्त नामा म्हणे ५

१६३

तुझे भेटी वीण	जाति सकळांचे प्राण	१
दया तुझ्या मना	कारे न ये नारायणा	२
बोलवेना आतां	कंठ शोकला अनंता	३
ऐसें पाहोनीयां	नामा म्हणे आली दया	४

१६४

देतसे दर्शन	सकळांसी नारायण	१
झाला सकळां आनंद	हृदयें धरीला गोविंद	२
टांकोनीयां आह्यां	कां गेलारी पुरुषोत्तमा	३
तुम्हा झाला अभिमान	नामा म्हणे सांगे खुण	४

१६५

सकळांची इच्छा करितसे पूर्ण	मुलला श्रीकृष्ण त्यांच्या भावा	१
विमानीं बैसोनी स्वरवर पहाती	गंधर्व गाताती सप्तस्वरो	२
विणे याजनाती मृदंगांचे घोष	याचा तो उन्हास वर्णवेना	३
न जाय चंद्रमा न जाती नक्षत्रें	पहाती सर्वत्रे रामक्रीडा	४
जळक्रीडा करी लक्षुमीचा पती	लाळ घोंटीताती देवस्त्रिया	५
धन्य त्यागोपिका धन्य त्यांचें पुण्य	भोगिताती कृष्ण पूर्णब्रम्ह	६
नामा म्हणे होय कामाची पुरती	नव्हे वीर्यच्युती गोविंदाची	७

१६६

होतां प्रातः काळ सांगतसे तयां	जावे येथूनियां शीघ्र आतां	१
क्षणक्षणा पहाती देवाजीचें मुख	येती सकळीक गोकुळासी	२
परिक्षिती ऐके एका कौतुकासी	होत्या त्यांजपासीं त्यांच्या स्त्रिया	३
सुणोनीयां कोणी नाहीं विचारीलें	अंतरीं न कळे दुर्जीयाला	४

नामदेव.

यथामती रास वर्णिला देवाचा संपूर्ण हो वाचा काय करी ५
चरित्र श्रवण करील जो कोणी धन्य तोची प्राणी नामा म्हणे ६

१६७

सरस्वती-तीर्थां अंबिकेचें स्थान गोकुळींचे जन जाती तेथें १
करोनी पूजन करीती प्रार्थना नंदाच्या नंदना सुरवी रारवी २
सारितां भोजन लपाला आदित्य नामा म्हणे तेथ राहताती ३

१६८

निद्रिस्थ सकळ तयेवनीं व्योळें गिळीलें सबळें नंदालागीं १
कृष्णा धांव वेगीं गिळीतसे सर्प काळावरी दर्प तुझा देवा २
माझीया पादसा येई वा धांवोन दारववीं वदन तुझें आतां ३
आली काय तुज निद्रा रे कान्हूया माझीयानान्हूया उठ वेगीं ४
ऐकोनीयां ऐसें पहाती सकळ घालिती मूसळ सर्पावरी ५
अमले सकळ सोदीना नंदाला पिटी वक्षस्थळा नंदपत्नी ६
उठे जगदुरू काय झालें माय लावीतसे पाय तयालागीं ७
टांकियेले सर्पें तेंढां कलेवर पुरुष सुंदर निघतसे ८
नामा म्हणे वाचे स्तवी विश्वंभरा करुनी नमस्कारा जाता झाला ९

१६९

करीती गायन राम कृष्णहरी गोकुळींच्या नारी जाती तेथें १
शंखनामा तेथें आलासे गुप्तक नाहींत्या विवेक पापियासी २
उपजला काम तयाचीया मना घालोनी विमाना स्त्रिया नेत ३
धांव धांव रामा नेतसे हा आम्हा अगा सैधयामा कृष्णनाथा ४

नेतो स्त्रिया काय न कळंची देवा यारी करूं घावा अपराध ५
 दानीं वृक्ष दोघे ऐसे पाहोनीयां टांकांनी तो स्त्रिया पळतसे ६
 घालीतांची वृक्ष प्राणासी मुकला मोक्ष त्यासी दिव्हा बळीभद्रें ७
 भक्तांसाठीं मारी दुष्टाजगजेठी नामा म्हणे त्रुटि विसरेना ८

११०

गोपीकांचा मंडळा आला घरापती काय त्या म्हणती नंदालागीं १
 परब्रम्ह साक्षात् क्षीरसागरवासी त्या कैसा धार्डीसी वना मध्ये २
 ब्रम्हा आणि इंद्र आले गोकुळासी वर्णिती कृष्णासी तुम्ही देखा ३
 नेहातिसकोटी देव जयाने प्रार्थित त्यासी अरण्यांत रुतती कांटे ४
 दैत्याचा हा भार जहाला पृथ्वीसी वधाया कंसासी आला येथें ५
 त्याज-साठीं फार श्रमताती योगी कैलासाचा जोगी ध्यान करी ६
 भ्रांती कांरे तूज पडली वेळोवेळां पहातोसी डोळां चरित्रास ७
 नामया सुकृत झानें असे फार म्हणोनी विचार नाठवेची ८

१११

वृषभाच्या रूपें आला अरिष्टासुर इंद्रादी सुरवर पीती जया १
 बहु देतो श्रास गोकुळींच्या जना धांव धांव कृष्णा मारीं याला २
 जगजेठी नेढांधरीतसे सिंगें सारीतसे मार्गें फुजाबळें ३
 पाडोनीयां रवालीं दिव्हा पायवर मारीला असुर नामा म्हणे ४

११२

कंसाचीया घरा आला नारदमुनी एकान्ती बैसोनी सांगतसे १
 सातवा जो गर्भ जिराला म्हणती सौहिणी प्रसवे ता बळीरामा २
 आठवा जो पुत्र देवकीर्मा झाला यमुदेवें नेला नंदा घरीं ३

यशोदेची कन्या घेवोनीयां घेत	गेली आकाशांत मरितां ती	४
तुझीयां मानसीं आशांका येईल	होते रक्षपाळ माझे तेथें	५
ईश्वराची माव नकळे कोणाला	कळलें मजला त्याच्या रूपे	६
घेऊनीयां शस्त्र उठीला खरीत	करीनों मी घात वसुदेवाचा	७
नयेवेळीं म्हणे ब्रम्हयाचा सुत	एक तूज मान सांगतो मी	८
शत्रु वधीं आधीं मग मारीं यासी	आहे तूजपासीं कारागृहीं	९
सांगोनीयां ऐसें शांतवीलें त्यासी	गेला गोकुळासी नामा म्हणे	१०

१७३

गोकुळा येऊनी भेटे नंदादिकां	वेकुंठनायका सांगतसे	१
कंसानें मांडिन्ना अधमं बहूत	मारावें खरीत तयालागीं	२
लावोनीयां आग आपण विद्रवीली	तेचीपरी केली नारदानें	३
सांगोनीयां ऐसें वीणा सांवरोन	निघाला तेथून नामा म्हणें	४

१७४

माराया रूष्णासी	कसें पाठवीला केशी	१
बहु असे तो प्रतापी	आला अश्वत्थीये रूषीं	२
देवा उसाया धांवला	धरुनी पाईं झगारिला	३
मुरवीं देऊनीयां हात	त्रवास कोंठी जगन्नाथ	४
नामा म्हणे पडलें प्रेत	हर्ष सुरवरां बहुत	५

१७५

शेळ्या मेंढियांच्चा खेळ	आतां खेळों रे सकळ	१
कोणी मेंढ्या होती	कोणी चौर म्हणताती	२
म्हणती रात्र झाली	आतां निज वनमाळी	३

कोणी इवान होती चोरा डसाया धांवती	४
तेथें व्योमासुर येत गोपाळाचा वेष घेत	५.
करोनीयां चोरी नेउनी ठेवी पर्वतदरीं	६
हें देवासी कळलें नामा म्हणे संहारिलें	७

१७६

कंसासुर सारे करोनी विचार धाडीतो अक्रूर गोकुळासीं	१
अक्रूरा आनंद झाला असे फार पाहीन श्रीधर डोळे म्मरी	२.
आजि होइल माझ्या जन्माचें सार्थक वैकुंठनायक पाहीन मी	३
उजवे जाती काक दक्षिण करीं मृग पाहीन श्रीरंग ग्यामी माझा	४
शुभ ते शकुन मार्गी हे होताती पाहीन भूपती वैकुंठीचा	५
येथूनी यां माझी सरली येरझार कंसानें उपकार केला मोठा	६.
आजि माझे पितर उद्धरती संकळ पाहीन गोपाळ कृपासिंधू	७
नामा म्हणे आला गोकुळा सन्निध हृदयीं आनंद नसमाये	८

१७७

चौदाजणे ज्याच्या चरणातें पूजीती त्याची घेइन मानी आपुले शिरीं	
एकांतीं अर्चन करितसे धुर्जटी त्यासीं बोलिन गोष्टी आवडीच्या	२.
सप्तऋषी ज्याचे वर्णिताती गुण करितसे ध्यान ब्रह्मा ज्याचें	३
तेहतिसकोटी देव जयातें पूजीती श्रुती वर्णिताती गुण ज्याचें	४
चारी वेद ज्याची वर्णिताती कीर्ती करिताती स्तुती सौंदीजणें	५.
लक्ष्मीचा पती ध्याती सनकादीक पाहीन श्रीसुरव एक वेळां	६.
पृथ्वीचा हा भार करावया दूर म्हणोनी अवतार घेतअसे	७

१ गुहंत २ चारवेद-शिक्षादिमहाभंगे-पुराणें-न्यायआणिधर्मशास्त्र, ३ यतिवार्तिक.
४ महाशान्ते.

नामा म्हणे आला यमुने जवळीं उतरला खालीं रथाचीया ८

१७८

धन्य ही यमुना धन्य हें गोकुळ वृक्षादी सकळ धन्य धन्य १

धन्य ह्या गोपीका धन्य हे गोपाळ पश्यादी सकळ धन्य धन्य २

धन्य गोवर्धन धन्य वृंदावन नंदाचा नंदन क्रीडतसे ३

धन्य ही यशोदा धन्य तीचा पती अखंड पहाती मुखज्याचे ४

गायी घेवोनीयां देव गेला राना ध्वजवजांकुशचिन्हा उमटनी ५

नेत्रीं अश्रुपात उतरे रथा खालें गडबडोनी लोळे तयावरी ६

ब्रम्हादीकां दुर्लभ येथील हे माती घेवोनीयां हातीं मुखीं घाली ७

नामा म्हणे पुढें चालिला खरीत देरवे गडीयांत परब्रम्ह ८

१७९

तनु हे आकाश चंद्रमा तें मुख ऐसें निष्कलंक परिक्षीती १

पूणमिन्हा चंद्र त्याहुनी अधिक शोभत श्रीमुख कृष्णजीचे २

भोंवता हा शोभे नक्षत्रांचा मेळा रवेळत सांवळा जगदुरू ३

वैजयंतीमाळा किरीट कुंडलें अक्षरें देरवीले दोघेजण ४

जोडोनीयां हात घाली नमस्कार वाहातसे नीर क्षण क्षणा ५

नामा म्हणे खरें धांवें हृषीकेशी धरीत पोटासीं अक्षुरातें ६

१८०

भेटि देई मज म्हणे बळिरामा नवर्णवे प्रेमा अक्षुराचा १

पेंद्यासी पुसती अवघे गडी तेव्हां कांणरे हा बावा आला येथें २

आपल्या कान्होबाच्या पायां कां पडतो काय हा मागतो आम्हा सां

अक्षर बळिराम घरीं आले गोपाळ नंदादी सकळ भेटियेले ४

मधुपर्क विधि करीती पूजन	म्हणे धन्यदिन आजिचा हा	५
अकूरा बरोवरी करीती भोजन	पुसे वर्तमान मग त्यासी	६
भक्त माझे देवत जगा दावी मात	रुपाळु बहुत नामा म्हणे	७

१०१

प्रातःकाळीं मात झाली गोकुळांत	जातो भगवंत मथुरेसी	१
गौळणीचा मेळा मिळाला सकळ	पीटीती कपाळ आपुले हाते २	२
एकी त्या घालीती केसामध्यें माती	एकी त्या लोळती भूमीवरी ३	३
आम्हा सोडोनीयां तूरे केसा जासी	तुजवीण पीसीं आम्ही सर्व ४	४
कोंणही रथा पुढें जावोनी पडती	आक्रीशें रडती सकळीक ५	५
अकूर नव्हे बाई मोठा असे कूर	नामीं निरंतर क्रिया बसे ६	६
अकूरा आम्हि सर्व पसरितों पदर	नेडंनकी श्रीधर मथुरेसी ७	७
नामा म्हणे शोक नवर्णवे आतां	झाला तो हाकीता रथचरें ८	८

१०२

ग्रहनिष्ठ तेव्हां स्थिरावला चिनीं	अकूराचे गळती दोन्ही नेत्र १	१
दही दुध तूपें भरिऱ्या कावडी	चालती तांतडी सकळीक २	२
चिंतेनें व्यापीलें अकूराचें मन	काय वर्तमान होइल नेणों ३	३
नर नारी शोक करीती सकळ	दुराच्यारी खळ कंस आदे ४	४
मार्गी तो स्नानासी उतरला अकूर	रथावरी किशोर नंदजीचे ५	५
सोडोनीयां घोडां चालिला तांतडी	दिन्ही असे बुडी जळा मध्यें ६	६
दावोनी कौतुक निरसि त्यांच्या धाक	सांगतसे शुक परिस्तिती ७	७
जुंपोनीयां घोडां चालिला सखर	लोपे दिनकर नामा म्हणे ८	८

१०३

जोडोनीयां कर विनवी विश्वंभरा चलावे मंदिरा सकळीकीं	१
अनाथा-वर कृपा करीं कृष्णनाथा ठेवीतसें माथा पायांबरी	२
मारुनीयां कंस येइत तुझ्या घरा आग्रह अकूरा कसूनको	३
सकळ समुदाय मथुरेचे वनीं सास्य चक्रपाणी म्हणे नामा	४

१८४

प्रातः कार्ळां गडी उठे कृष्ण राम पहावया ग्राम चालीयेले	१
मार्गांत रजक देईना तो वस्त्रें वधी नरव शास्त्रें पापियासी	२
तींवाई वांकडी नीट केले तीसी तिणें चंदनासी लावीयेले	३
जोडोनीयां हात विनवीत सुदामा चला मेघश्यामा घरा माझ्या	४
वस्त्रें देती तेव्हां मथुरेचे लोक नर नारी मुख पहाताती	५
मोडीतां धनुष्य येती रक्षपाळ नामा म्हणे खळ वधीयेले	६

१८५

इच्छामात्रें मोडी घमंदांच्या कोटी चालीला जगजेठी कंसद्वारा	१
मदोन्मत्त हस्ती देखोनीयां हांसे पीतांबर कासे खोबीयेला	२
सांबरोनी हाते केसा देत गांठ खोवीतसे नीट वैजयंती	३
खांबा टेंकोनीयां राहे पुढें उभा सांबळी ही प्रभा अंगकांती	४
पाहोनीयां मुख झाला समाधिस्थ ऋषी मुनि समस्त वेदावले	५
दुष्ट पापी हनी घाली अंगावरी क्षणार्धेची मारी गजालागीं	६
उपडोनीयां दांत घेतसे श्रीधर जहाला उदार कुवलयान्चा	७
नामा म्हणे पुढें चालीला गोविंद सावध सावध परिक्षिती	८

१८६

चौदाभुवनें वसे जयाचीये योटी त्यासी आणी जेठी मारावया	१
---	---

- इंद्रादी सुरवर जयाचे किंकर ल्यासि आणि पामर झोंबी साठीं २
 आतुर्बळी तेव्हां दिसे नारायण जळतसे मन बेरीयांचें ३
 कंसाचे अंगणीं उभा असे देव जैसा ज्याचा भाव तैसा भासे ४
 रुष्णाते देरबोनी बलाना करीती चोळीताती माती दंडालागीं ५
 बळिभद्रासि रवूण दावीयेली तेव्हां उसीर न लावा मारायासी ६
 नामा म्हणे एक उरलासे कंस वधिती सकळांस दोघेजण ७

१८७

- रमेच्या बलुषें देरवीयेला कंस धरुनी आवेश बेसलासे १
 त्वरें जावोनीयां धरियेला केशीं पाडीला भूमीसी दुष्टबुद्धी २
 कज्जप्राय मुष्टी वोपी नारायण सोडीयेला प्राण कंसें तेव्हां ३
 देव वर्षताती सुमनाचे भार भक्तजयजयकार गर्जताती ४
 गान्हाणे सांगती ऋषी मुनी सर्क गाताती गंधर्व समस्वरें ५
 नामा म्हणे पुढें अप्सरा नाचती वर्णिताती कीर्ती रुष्णाजीची ६

१८८

- राज्यां स्थापियेला उग्रसेन तेव्हां देवकी वसुदेवा सोडवीलें १
 देवकीच्या स्तनीं फुटलासे पान्हा वसुदेव दर्शना करितसे २
 वसुदेवें केले त्यांचें समाधान गायी दिल्या दान ब्राम्हणांसी ३
 समस्तांची क्रिया करी उग्रसेन झालासे दिवान देव त्याचा ४
 पळोनीया गेले होतेजे यादव आणियेले सर्य राम कृष्ण ५
 आनंद न माय सकळ लोकांला मथुरेंत राहीला नामा म्हणे ६

१८९

- मंदालागी तेव्हां म्हणे चक्रपाणी जावें तुम्हि सर्वांनीं गोकुळासी १

- अहर्निशी माझे करावे चिंतन दुःखसांडी मन नंदराया २
 ऐसें ऐकोनीयां निराशवचन जाइल माझा प्राण तुजवीणें ३
 गडि म्हणती देवा आम्हासी ठाकीलें काय आमुचें सरलें पुण्य देवा
 कोणासचें आम्ही रवेळूं यमुनेतें रक्षील आम्हातें कोण आतां ५
 ब्रम्हादीक तुझ्या वंदीताती पायां दिल्या आम्ही शिष्या क्षमा करीं
 यशोदेसी सांगा माझा नमस्कार देईन सत्वर भेटी सर्वा ७
 कंठ सद्गदीत नेत्रीं अश्रुपात निघती समस्त नामा म्हणे ८

११०

- च्यारी वेदां ज्याचा नयेची ऊमज करीतसे मुंज वसुदेव १
 कर्दळाचे स्तंभ वाढे शृंगारिले गर्गासी धाडीलें आणावया २
 देशादेशीं चिट्या लिहित्या वसुदेवें मुंजीसाठीं यावे कृष्णजीच्या
 मथुरेचे लोक आणीती अहेर होतसे गजर वाजंत्रांच्या ४
 उग्रसेनें तेव्हां फोडीलें भांडार द्विजांसी अपार द्रव्य दिलें ५
 विष्णुदास नामा वांदीतो सुपारी झाले ब्रम्हच्यारी राम कृष्ण ६

१११

- घालीतसे पंथ तरावया जना गेले संदीपना घरीं दोघे १
 गुरुसेवा करीती वंदीती चरण जहाली संपूर्ण विद्या तेव्हां २
 जोडोनीयां हात करीती प्रार्थना मागावी दक्षिणा गुरूराया ३
 नामा म्हणे द्विज म्हणत स्त्रीयेसी असे जि मानसीं इच्छा तुझ्या ४

११२

- समुद्रांत पुत्र बुडाला रे माझा पराक्रम तुझा ठावा असे १
 अवश्य म्हणोनी तेथूनी निघाले समुद्रांत आले राम कृष्ण २

करोनीयां पूजा पुसे वर्तमान देई रे आणून गुरुपुत्र ३
 पांचजन्यदैत्य येथें बळी राहे बंधु तेथें पाहें कृष्णनाथा ४
 टाकोनीयां उडी वधीलें तयासी पाहे दृष्टीकेशी उदरांत ५
 नाहीं ऐसें कळों आलें विश्वंभरा घेवोनी शरीरा आळा बरी ६
 परिस्तिती काय नकळे तयाला दावीतसे लीला नामा म्हणें ७

११३

यमाच्या नगरीं दोघेजण गेले शंखांतें स्फुरिलें कृष्णनाथें १
 ऐकोनीयां नांद कांपतसे काळ उठीलें सकळ पहावया २
 जोडोनीयां हान आणी अधोक्षजा करोनीयां पूजा पुसतसे ३
 संदीपन पुत्र आहें तुजपासीं आणि रे तयासी शीघ्र आतां ४
 तुमचा मी किंकर निरोप मज द्यावा गमा वासुदेवा पुसतसे ५
 घेउनीयां पुत्र तेथूनी चालीलें नामा म्हणें आळे गुरुगृहीं ६

११४

काटीतसे दृष्टी संदीपन पत्नी नवर्णबे वाणीं हर्षतीचा १
 असं कांहीं इच्छा मागावें आणीक दिन्हे हें बाळक म्हणती दोघे २
 अहर्निशीं तुम्हा असावें कन्याण आले राम कृष्ण मथुरेसी ३
 रुतांतासी धाक नामा म्हणें ज्याचा आहे मी तयाचा शरणागत ४

११५

युगा बरोबरी जाताती घटीका गोकुळीच्या लोकां तसें झालें १
 उदास दीसती वनें दाही दिशा काय रे जगदीशा आम्हा केले २
 रोडावल्या गार्या करीताती स्वती वसन करीती स्तनपान ३
 अन्न पाणी तेव्हां वर्जिती गोकुळी आतां चक्रपाणी कैचा आम्हा ४

यमुनेचे तीरीं वृक्ष ते सुकले पाषाण उलले तयादुःखे ५
 प्रातःकाळीं गडी अवघेची बोलती मारुनी श्रीपती गेला नाहीं
 जिवनावीण मत्स्य जेसे तळमळती नामा म्हणे चितीं धन्य प्रेमा ७

११६

अंतर्यामी जाणे सर्वांच्या जो साक्षी रडताती पक्षी मज साठीं १
 पाहूनीयां प्रेमा भूलला गोविंद रडतसे मंद मंद तेव्हां २
 उच्चारितां नामें तरताती पापी नविसरे गोपी कांहीं केल्या ३
 विश्वाचा जो आत्मा शोक तया नाहीं भूललासे तोही भक्ति प्रेमें ४
 चिंतनें व्यापीला तेव्हां हृषीकेशी पाठऊं कोणासी गोकुळांत ५
 तयेवेळीं पुढें देवीलें उद्वा बाहानसे तेव्हां तयालागीं ६
 नामा म्हणे आतां करील एकांत सावधान चित्त अवधारा ७

११७

शक्रादिक ज्याची वर्णिताती कीर्ती तोये काकुलती उद्वासी १
 दयेचा सागर बोले तयेवेळां मजसाठीं गोकुळां तुवां जावे २
 मजवरी त्यांनीं ठेवीयेला प्राण संसाराचें भान नाहीं कोणहा ३
 यशोदा आणि नंद झालेती तटस्थ गडि माझे समस्त पिसे झाले
 गायी मजवीण नघेतीच तृण वाळें स्तनपान वीसरलीं ५
 चालताना पंथ चुकति नारीनर पक्ष्यानीं आहार सांडीयेला ६
 शहाणा चनूर आहेसी नेटका बोधाव्या गोपीका ब्रम्हज्ञानें ७
 नामा म्हणे ठेवी चरणावरी माथा जुंपूनीयां रथा पुसतसे ८

११८

सारथ्यासी सांगे हाकी रे सत्वर पाहीयेले तीर यमुनेचे १

उभाराहूनीयां पाहे चहूंकडे बोलताती कोडे पक्षीराज १
 व्याघ्र आणि गाथी एकत्र बैसती कोकीळा बोलती कृष्ण कृष्ण २
 मुंगसें आणि नाग निस्तेज पडती चिमण्या बोलताती कृष्ण कृष्ण ४
 वियोगानें तेव्हां मयूरे रडती शुक बोलताती कृष्ण कृष्ण ५
 कृष्णाच्या रूपेनें कळलें उडवासी धन्य धन्य त्यांसी म्हणे तेव्हां ६
 ब्रह्मज्ञान सांगो देवें पाठवीला तो रडोलागला तयेवेळीं ७
 नामा म्हणे आला नंदाचीया घरा पुढील अवधारा निरोपण ८

१११

धांबोनीयां नंदें धरीले चरण घालूनी आसन बैसवीला १
 सकुमार सांवळा राजीवलोचन सुरवी आहे कृष्ण मयुरेंत २
 रोहिणीचा पुत्र सरवी आहे राम स्मरे पुरुषोत्तम कधीं आम्हा ३
 गोकुळांत गोळी आहे एक नंद आठवी गोविंद कधींतरी ४
 काय माझे पुण्य उडवा सरलें म्हणोनी टाकीलें कृष्णनाथें ५
 परब्रह्म पूर्ण धाडी मी वनासी म्हणोनी हृषीकेशी कोपलासे ६
 मेघश्याम-मूर्ती सकुमार पाऊलें नंदेरवती डांळे आतां माझे ७
 ऊठ नंदा जेऊं कोण म्हणे आतां दुःख माझ्या चित्ता फार वारे ८
 नेत्रीं अश्रुधारा कंठ सद्वीत पडीला मूर्च्छित नामा म्हणें ९

२००

पडीयेली जेव्हां यशोदेसी झांती ऐक परिस्थिती प्रेम तीचे १
 खोडी करुं नवां म्हणे दटावीलें म्हणोनी ह्मलें नान्हें माझे २
 नंदासी म्हणत आहूंकोठें कृष्णा दाटलासे पान्हा स्तनीं माझ्या ३
 उडव चिनांत करीतसे खेद यशोदे सावध होई माते ४

निदर्य पापीण बांधी मी उरवळासी म्हणोनी रुसलासी देव
माति रवातां वेळे तुज म्या मारिलें म्हणोनी टाकीलें मजलार्ग
नामा म्हणे त्यांचें करी समाधान सांगे ब्रम्हज्ञान दोघांजण

२०१

प्रातः काळीं उद्धव स्नानासी चालीला मिळालासे मेळा गोपी
परस्परें म्हणती कोण आतां आला न्यावया नंदाला पाठवीले
सकळांच्या प्राणा घेऊनीयां येई म्हणोनीयां पाहीं धाडीया
भ्रमरांसी स्त्रीया कुशब्दे तडीती आवडिने बोलती नाना श
धाउंन उद्धवाचे धरीती चरण आमुचें स्मरण करीतसे
स्वरूपहीन आम्ही सुंदर कंसदासी म्हणोनी तुजपासीं पुसतसं
आम्हांसाठीं तेथें जावोनीयां म्हण एकदां चरण दावी सर्वा
मेत्या त्या गोपीका त्यांची राख झाली वाजवीं मुरली तथा जा
नामा म्हणे त्यांसी सांगे ब्रम्हज्ञान श्रीकृष्ण रूपेन स्थिरावल्या

२०२

समस्तांचें येणें केले समाधान सारीलें भोजन सकळीकीं
यशोदा आणि नंद देती अलंकार रूपादीनावर असोंघावी
गोपाळ गोळणी पूसत उद्धव मीळोनीयां सर्व बोळवीती
पक्षीवापदांसी सांगत उद्धव असोंघावा भाव कृष्णा-पायीं
आला मधुरेसी सांगे वर्तमान नामा म्हणे धन्य श्रोते वक्ते

२०३

अक्रूराच्या घरा आले राम कृष्ण संतोषलें मन फार त्याचें
घालोनी आसन प्रक्षाली चरण म्हणे धन्यदीन आजिबा हा

जोडोनीयां हात घाली नमस्कार जहाला उदार पूर्वजांचा ३
हस्तनापुरासी अक्रूरा खांजावे सांगीतले देवे नामा म्हणे ४

२०४

अवश्य म्हणोनी चालीला अक्रूर पाहीयेले पूर कोरवांचे १
धृतराष्ट्रा सांगे विवेकाच्या गोष्टी फार तुझ्या पोटी दुष्ट-बुद्धी २
बंधूचीया पुत्रां धरीतोसी दूर होंसी लोभापर पुत्रां वरी ३
करीतोसी द्वेष पांडुच्या पुत्रांचा होसिल नरकाचा अधिकारी ४
स्वर्गांचे पूर्वज हांसनील तुज धरावा ऊमज येथोनीयां ५
सांगुनीयां ऐसें तेथोनी निघाला कुंतीसी षेटला नामा म्हणे ६

२०५

देवकी रोहिणी बळिराम वसुदेव सरवे सुरवी सर्व आहेत कीं १
पाहोनीयां तूज झालें समाधान सुरवी आहे कृष्ण मथुरेंत २
आमुची एक कुंती आहे हस्तनापूर्वी स्मरे तो अंतरीं किंवा नाहीं ३
बहुतां दिवसां तुज धाडीले अक्रूरा म्हणोनी अंतरा स्मरववाटे ४
माझीया बाळासी फार देती दुःख नाहीं मज सुरव क्षणपूर्वी ५
राजा पंडु आम्हा टाकांनीयां गेला रही बाळकांला कोण आतां ६
नामा म्हणे ऐसें सांगतसे कुंती शिंपीयेली क्षिती अश्रुपाते ७

२०६

निरोप हा माझा सांग रे कृष्णाला भरवंसा मजला आहे तुझा १
अच्युता अनंता श्रीधरा वामना अगा नारायणा शरण तूज २
जनार्दना हरी त्रिविक्रम केशवा अगा वासुदेवा शरण तूज ३
गोविंदा माधवा हरि मेघश्यामा अगा पुरुषोत्तमा शरण तूज ४

चक्रपाणी अगा वैकुण्ठनायका रक्षीं या बाळकां दासां तूड्या
त्रिविधतापें माझी जळतसे कावा दावी मज पाया एक वेळां
विदुर अक्रूर करिति समाधान करावें श्रवण नामा म्हणे ।

२०७

परब्रम्ह पूर्ण तुझा आहे सरवा मानिसी कांदुःखाजननीये
इंद्राचा अवतार आहे हा अर्जुन घेईल हा प्राण कौरवांचे
करीलगे युद्ध धरुनीयां धीर नदेखे मी वीर त्रैलोक्यांत
सांगोनीयां ऐसें पूसोनी सर्वांसी आला मथुरेसी नामा म्हणे

२०८

समाप्त.

